

Őszi felülvizsgálatok kiértékelő értekezlete

Dr. Kállai Mária: van mire büszkének lenni

Dr. Kállai Mária kormány megbízott mondott köszöntőt az értekezleten

Egyperces néma felállással kezdődött a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kiértékelő értekezlete, adózva a kiskörei szakaszmérnökség tragikus hirtelenséggel, 32 évesen elhunyt kerületi felügyelője, **Molnár Krisztián** emlékének. Az eseményen igazgatóságunk vezető munkatársai beszámoltak az idén végzett munkáról, elsősorban a vízkár-elhárítási létesítmények őszi felülvizsgálatairól. A tapasztalatok összességében kedvezőek.

Az eseményen Lovas Attila igazgató a megnyitó kegyeletteljes pillanatai kivételével más hivatali elfoglaltsága miatt nem tudott részt venni.

Dr. Kállai Mária, Jász-Nagykun-Szolnok megye kormány megbízottja, a megyei védelmi bizottság elnöke a kormányhivatal és a védelmi bizottság nevében elismerését tolmácsolta a KÖTIVIZIG munkájáért, ami az év mind a 365 napját átszövi. Visszatekintve erre az évre, hangsúlyozta: van mit megköszönni és van mire büszkének lenni. – Biztos vagyok

benne, hogy a szolnokiakra Győrben, Győrújfaluban, Neszmélyen, Almásfüzitőn, Dunaszentpál térségében mindig szeretettel fognak gondolni. A védekezésben, annak irányításában részt vett zöld ruhások öregbítettek Szolnok és a megye hírnevét, amihez tisztelettel, őszintén gratulálni szeretnék – jelentette ki. A kormányhivatal vezetője külön köszönetet mondott az igazgatóságnak a közfoglalkoztatásban betöltött szerepéért. Végül köszönetet mondott azért, ahogyan a KÖTIVIZIG dolgozói a megye lakosait szolgálják, és gratulált ahhoz a szakmai színvonalhoz, ahhoz a professzionális munkához, amely e szervezetet jellemzi.

Az ezt követő rövid előadások szinte tökéletes keresztmetszetet adtak az igazgatóságon folyó szerteágazó szakmai munkának. Terjedelmi okokból valamennyi közlésére nem vállalkozhatunk (erre több Közép-Tisza újság adna megfelelő felületet), így csak néhány előadás tartalmának felvillantására van módunk.

(Folytatás a 2-7. oldalon)

Csak a változás állandó

Több szempontból is izgalmas, tartalmas 365 napot hagyunk magunk mögött. Ebben az esztendőben ünnepeltük jogelődünk 60 évvel ezelőtti megalakulását, amit egy jubileumi kiadvány kiadásával is emlékeztetessé tettünk, muníciónal szolgálva a történeszeknek. A Kiskörei-tározó szintén ünnepelésre, egyúttal visszatekintésre adott alkalmat, hiszen 40 évvel ezelőtt adták át a vízlepcsőt, a duzzasztás második ütemeként pedig 35 éve jött létre a Tisza-tó.

A krónika lapjaira kívánczik, hogy az extrém csapadékos első negyedét követően sikeres ár- és belvízvédekezési időszakot zártunk tavasszal. A nyár első hónapja az évszázad dunai árvízéről szólt, igazgatóságunk dolgozóinak fele közreműködött a védekezésben a Szigetköztől Bajáig. Soha ennyien még nem teljesítettünk „külszolgálatot”, és talán soha ennyi elismerést nem kapott a zöld ruhás csapat, mint a Duna mentén. Újfént bebizonyosodott, hogy a sikeres védekezés egyik kulcseleme a bizalom, kollektívánk pedig ezúttal is szilárdan megalapozta ezt kiforrott szakmai tudásával, gyakorlati tapasztalataival, találékonyságával, példamutató emberi tulajdonságaival. Jóleső érzés, hogy sokan, sokféleképp méltatták szerepünket, munkánkat, s mindennek eredőjeként pedig kifejezték hálájukat és köszönetüket.

Nem várt meglepetést hoztak a nyári hónapok, júliusban az eddigi észlelésünk óta mért legkevesebb, 3,6 milliméter csapadék hullott igazgatóságunk területére, így immár a vízhiány ellen kellett felvonnunk a harcot. A Kőrös-völgyi vízpótlás átmeneti korlátozása ugyan szükségessé vált, a vízkészlet megőrzése és a hiány megelőzése érdekében tett komplex intézkedéseink – köztük a Kiskörei-tározóban képzett többlet vízkészlet révén – azonban elkerültük a szélsőséges hidrometeorológiai helyzetből adódó gazdasági és ökológiai veszteségeket. Ezzel összefüggésben említést kell tenni

(Folytatás a 7. oldalon)

Elsőként dr. Kovács Sándortól kaptunk hideget-meleget. A VMO vezetője áttekintést adott az idei évről, amely annak ellenére, hogy viszonylag nyugodt hidrológiai körülményekkel indult, sok érdekességet, komoly rekordokat hozott. Igazgatóságunk területére január 1-jétől november 30-ig 601,1 milliméter csapadék hullott, amely a sokéves éves átlag 127 százaléka. Az év első fele kimondottan csapadékos volt, az első hat hónap közül is kiemelkedett a március, amikor a sokévi márciusi átlag több mint háromszorosa hullott.

A Tisza vízgyűjtőit szintén sok csapadék áztatta, amely a Tiszán és mellékfolyókon több (például Tiszabecsnél 11 darab) árhullámot indított el. Minden, igazgatóságunk kezelésében lévő folyószakaszon III. fok feletti árhullám alakult ki. Különösen magas és tartós vízállások keletkeztek a Hortobágy-Berettyón és a Hármas-Körösön. A Hármas-Körösön kialakult magas (harmadik a folyó történetében) árhullám miatt a Mezőtúri árvízkaput április 4-én be kellett zárni, és a Hortobágy-Berettyóba beemelt vízmennyiséget is korlátozni kellett. Az Ágotai vézelláró műtárgyat április 5-én zártuk. Ugyanazon a napon, 6 órakor megkezdődött a Hortobágy-Berettyó vízének átkormányzása a Nagykunsági-főcsatornán keresztül a Hármas-Körösbe. A víz átvezetése április 12-én 10 óráig tartott. Ez idő alatt 3,8 millió köbméter vizet vezettünk át a Nagykunsági-főcsatornán.

KOMPLEX TISZA-TÓ PROJEKT GYÖKÉRZŐNÁS KOTRÁSI HELYEK
az eltávolított üledék össze nitrogén és foszfor tartalmának számolása

A kitermelt üledék mennyiségének számítása

Térforat alapján (m³) köbméterben

Térforat: 500

Kotrás mélysége: 20 cm

Kotrás alá vont terület: 2500 m²

Kitermelendő térfogat: 500 m³

Mintavételi helyek

- ☒ Poroszlói-medence: Kőhíd lapon felül
- ☐ Poroszlói-medence: Kőhíd lapon alól
- ☐ Poroszlói-medence: Széles-fok előtt
- ☐ Poroszlói-medence: Széles-fok és a VI-os öblítő között
- ☐ Poroszlói-medence: VI-os öblítő előtt
- ☐ Sarudi-medence: V-ös öblítő előtt
- ☐ Abádszaloki-medence: Értő előtt

Eredmények

3.1.1. mintavételi hely: Poroszlói-medence (Kőhíd lapon felül)

kitermelt üledék mennyisége: 500 m³ eltávolított nitrogén: 1,674 t

kotrás mélysége: A program kiszámolja, hogy az eltávolított üledékben lévő nitrogénből milyen száraz súlyú és mekkora területet borító súlyom merő keletkezne, ha az összes nitrogén a növényzetbe épülne be. 1,940 q

Az eltávolított üledék nitrogén tartalmából 78,61 tonna Súlyom keletkezne (száraz tömegben megadva) amely 50290,52 négyzetméter (5,83 hektár) vízfelület borítottságának felelne meg.

MENTÉS

A kotrási munkálatok során eltávolított nitrogén és foszfor mennyiségének becslése.

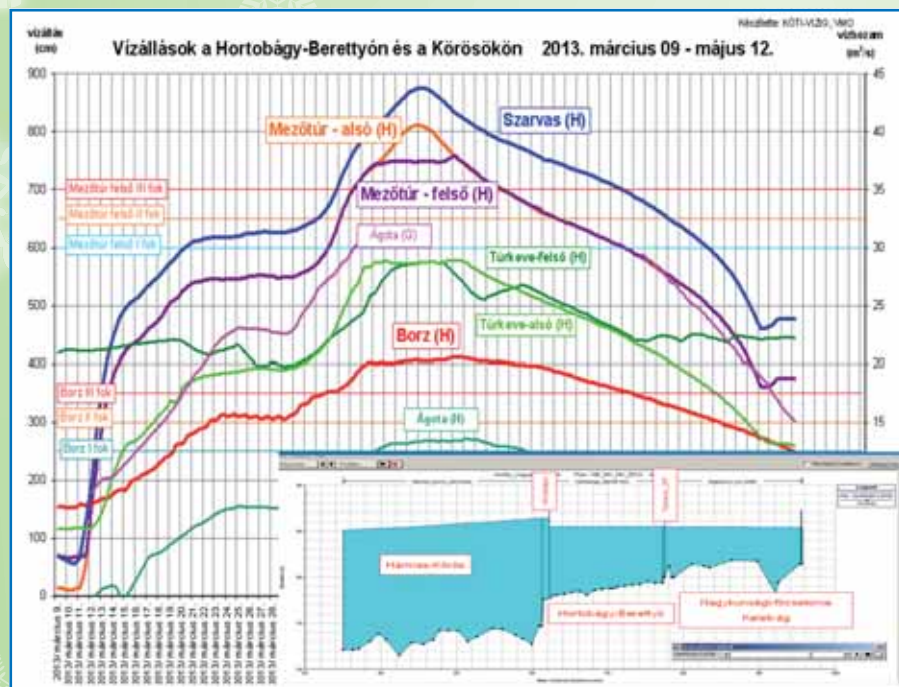
területére. (Az eddigi legszárazabb július 1984-ben volt, 12,0 mm-rel.) Bánhalmán és Kiskörén elkezdtek a párolgásméréseket. Igazolást nyert, hogy egy-egy, júliushoz ha-

Laboratórium vezetője. Előljáróban elmondta, hogy az ökológiai és a kémiai állapot ismeretében tudjuk jellemezni a felszíni víztestek állapotát. (Az igazgatóság honlapján márciustól októberig - térképes formában tesszük közzé - a működési területünk vízfolyásainak és állóvizeinek mérési eredményeit és minősítését.)

Az igazgatóság minden vízminőséget érintő projektjének megvalósulását, megelőzi a beavatkozást érintő víztest teljes hosszának alap állapotfelmérése. Az intézkedések megtörténte után „projekt utánkövetésre” kerül sor, amikor monitorozzuk a beavatkozások vízminőségi hatásait. Ennek leggyakoribb módja a biomonitorozás. Ebben az esetben egyidejűleg történik a vízmennyiség és a vízminőség mérése. A Körös-ér mintáján mutatta be a labor monitorozási tevékenységét a 2010-2013. időszakra vonatkozóan.

A Regionális Laboratórium segíti a projekteken dolgozó kollégák munkáját. Az intraneten megtalálhatóak azok a programok, amelyek segítségével kiszámolható az eltávolított nitrogén és foszfor mennyisége. Az adatok a projekteken indikátor paraméterekként szolgálnak.

- Célunk az, hogy megbízható döntés előkészítő anyagokkal segítsük a vezetőség munkáját - fejezte be gondolatait a laborvezető.

Május első hetében levonultak a Tisza-völgyi árhullámok. Három hét szünetet követően a Duna vonta magára a figyelmet. Az Alpokban meglévő hó, és a helyenként 2-3 nap alatt lehullott, 400 mm-t meghaladó csapadékmennyiség rekordméretű árhullámot alakított ki a folyó Korneuburg - Baja közötti szakaszán. Igazgatóságunk vízhozammérő csapata az árhullám kezdetétől a végéig segítette a győri kollégák munkáját, mind a Dunán, mind pedig a mellékfolyókon, mellékágakon.

Júliusban az eddigi észlelések óta mért legkevesebb, 3,6 mm hullott az igazgatóságunk

sonló aszályos hónapban, akár 200 mm víz is elpárolhat a területről.

Dr. Kovács Sándor kitért arra is, hogy az osztály tevékenységének szerves részévé váltak az 1D és 2D modellezések. Az év során több folyó- és csatornaszakasz 1D és 2D modellezésével foglalkoztunk. Igen érdekes munkát jelentett a Szolnok környéki, már meglévő és tervezés alatt lévő Tisza hidak 2D modellezése.

Víztesteink aktuális környezeti állapotának értékelésébe avatott be dr. Teszárné dr. Nagy Mariann, a Regionális

Az Árvízvédelmi, Folyamszabályozási és Vízminőségi-kérelhárítási Osztály második féléves munkáját nagyban meghatározta az árvízvédelmi szakaszok őszi felülvizsgálata - vezette fel előadását Csibrán Zoltán. Az osztályvezető hangsúlyozta: az őszi felülvizsgálat, illetve a tavaszi árvíz rámutatott a védképességet befolyásoló káros jelenségekre, illetve hibákra, melyek szükségessé tehetik több helyszínen a pontszerű III. fokú készütség elrendelését. Ezek a szakaszok főleg szivárgás szempontjából veszélyeztetett árvízvédelmi fővédvonalak, ahol további vizsgálatok szükségesek.

(Jelenleg a 10.08/2. szelevení őrárásban és a 10.03/5-ös tiszasülyi őrárásban van érvényes fokozat.)

Mint mondta, fokozott figyelemmel kísérjük – időszakonként mozgásvizsgálatot végzünk – azokat a helyeket, melyek már hosszabb ideje potenciális veszélyforrást jelentenek. Ilyen az Akolhái töltésrepedés (2010-ben az árvíz alatt helyreállítva), Szolnokon a Vízmű alatti támfal mozgása (Tisza jp.), a Tárházi támfal vízesedésének vizsgálata, valamint a Zagyva jobb parti támfal mozgása a torkolati híd és a vasúti híd között.

Csibrán Zoltán kiemelte, hogy az árvízvédelmi művek és tartozékok állapota az elmúlt évben tovább javult. A karbantartási és fenntartási munkákat a közfoglalkoztatottak végezték – az örök irányítása mellett. Azonban a fővédvonal gyeptakarójának gyom- és cserjefertőzöttsége rendkívül erős, több helyütt csak a vegyszerezés jelenthet megoldást. Jelentős szakaszokon kitakarították a töltés mindkét oldali előtereit, eltávolították a hullámtéri véderdő aljnövényzetét. A műtárgyak környezete rendezett és a jelenleg is futó projektek keretében új műtárgyak építésére, illetve régebbi műtárgyak jelentősebb felújítására és megszüntetésére is sor került.

Több örtelepen sikerült a magas építmények felújítását, állagmegóvását elvégezni. A legtöbb örtelepen kialakították az őri pihenőket, illetve a meglévőket felújításra is megtörtént. A pihenők fűtésére azonban csak részben sikerült megoldást találni. Az évek óta lakhatatlan Kötélki őrház helyén a közfoglalkoztatottak

A társzervek is képviseltették magukat

bevonásával új őrház épül. Az őrházak állapota viszont fokozatosan romlik, felújításuk sürgető feladat az igazgatóság számára.

A töltéskorona burkolatainak állapota rohamosan romlik, repedeznek, megsüllyednek, főleg a nagyobb forgalmú szakaszokon. Ennek oka a karbantartás hiánya is, illetve az előregedés. A rézsűburkolatok állapota szintén fokozatosan romlik, több helyen rejtett hibák sokasága lehet a burkolat alatt.

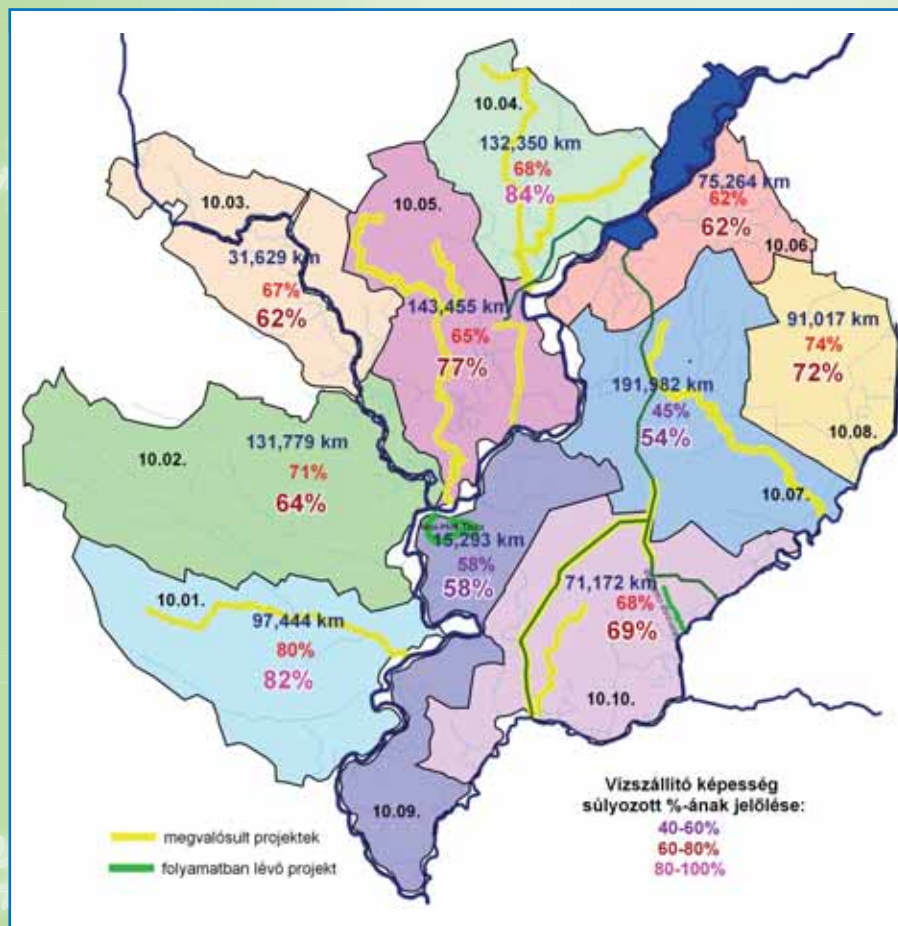
A „START” közfoglalkoztatási mintaprogram keretén belül a tőszegi töltésképzés előkészítő munkái befejeződtek, az építési munkálatok 2014. tavaszán indulnak.

Az igazgatóság területén található nyárigátak elhanyagoltak, illetve a rendezetlen

tulajdoni viszonyok miatt nem töltik be funkciójukat, inkább lefolyási akadályt képeznek.

Figyelemmel kísérjük az önkormányzati kezelésű árvízvédelmi létesítményeket is. Az egyik ilyen létesítmény a Tiszakécske önkormányzati fővédvonal építése, valamint a Lakitelek önkormányzati védtöltése. A 2010. évi és a 2013. évi árvízvet követően továbbra is evidenciában tartjuk az elmaradt helyreállítási munkákat.

A felkészülési tervek aktualizálása megtörtént, ettől az évtől erőforrás tervezéssel és lokalizációs tervek aktualizálásával is kiegészült, melyet a jogszabályi előírásnak megfelelően határidőre elkészítettünk.

Főművek vízvezető kapacitása jelenleg védelmi szakaszokként (Aktuális érték a térképen látható alsó szám)

Az állami vízrendezési és víz-üzetosztó létesítmények helyzetét tette nagytó alá **Békési István** osztályvezető (VTO). Elmondta, hogy idén eddig négy időszakban, összesen 89 napon keresztül tartottunk belvízvédekezést, és előntés szempontjából az április-májusi védelmi helyzet közepesnek minősíthető.

A kizárólagos állami tulajdonú KÖTIVIZIG kezelésű belvízcsatornák (1122 km) 51 százalékán történt 1-3 alkalommal kaszálás, míg erőforrás hiány miatt 44 százalékán nem történt beavatkozás, illetve 5 százalék ún. természetes állapotban tartandó, fenntartást nem igényel.

A KÖTIVIZIG területén összesen 203 vízkormányzó műtárgyat tartunk nyilván, ebből JNKSZ megyét érintően felújítandó 2 darab (Domszigei tiltó, Nk K-i ág szivárgó 7+900), átépítendő 1 darab (Mezőtúri VI. 23+028), megszüntetendő 1 darab (Nkcs K-i sziv. 7+200).

Békési István részletesen ismertette, hogy a korábban megvalósult pályázati fejlesztések kötelező fenntartása során hol, milyen munkákat valósítottunk meg gép, illetve kézi erővel. Emellett felmérték a preventív belvízvédelmi célú munkákat, azokat a beavatkozásokat, amelyek szükségesek a jövő évi sikeres védekezéshez. Ugyancsak alapos áttekintést adott vízüzetosztó létesítményeink (Nkcs, Jfcs, Nk. III-2. fűrtőcsatorna) állapotáról, átlagos feliszapoltságáról, töltés- és műtárgy problémáiról.

Többek között az önkormányzatoknak és a vízgazdálkodási társulatoknak nyújtott igazgatósági segítséget, vala-

Hely	Hossza (fm)	Költség (eFt)
Karcagi Szakasz mérnökség	26874	19 921
Kiskörei Szakasz mérnökség	35975	15 255
Mezőtúri Szakasz mérnökség	21358	47 903
Szolnoki Szakasz mérnökség	21157	23 813
KIZÁRÓLAGOS ÁLLAMI TULAJDONÚ MINDÖSSZESEN:		106 892

A 2014. évi sikeres védekezéshez szükséges beavatkozások

mint a települési belterületi veszélyeztetettségét emelte ki előadásában **Sólyom Péter** (VTO). A vízrendezési csoportvezető, ügyeletvezető-helyettes szerint kedvező tapasztalat, hogy a belterületi műveken jelentős karbantartási munkák történtek a START közfoglalkoztatotti programnak köszönhetően. Ahol azonban csapadékvíz elvezető hálózat nem épült a rendszerszerű működés nem biztosított, a vízelvezető kapacitás ellenőrzetlen. A védelmi tervek száma gyarapszik, sok esetben azonban nem megfelelő minőségűek, nem aktualizáltak. Általános problémának nevezte a forrás- és szakemberhiányt, továbbá a védekezési felkészülés (őszi felülvizsgálat, védelmi terv) részletes lebonyolításával összefüggő felelősségi körök szabályozatlanságát.

A belterületi veszélyeztetettség kapcsán elmondta, hogy a megvalósult fejlesztések hatása látható Abonyban, Körösterületen és Jánoshidán. Az erősen veszélyeztetett településekről fejlesztésre igényt jelzett 3 település: Jászkisér, Alattyan, Tiszaroff. Fejlesztés kezdődik 2014-ben: Jászalsószentgyörgy, Zagyvarékas, VTT Tiszasüly-Tiszaaura-Kunhegyes

(továbbá: Abádszalók, Vezseny, Jászkisér). Szászberek, Újszász és Zagyvarékas, Mezőtúr és Túrkeve, Kótelek, Nagykőrű nem jelentett védekezést súlyosan befolyásoló problémát. Felülvizsgálatot nem tartott idáig: Tiszagyenda, Tiszabó, Örményes.

A KÖTIVIZIG 2012-2013-ban kidolgozott vízkészlet-hasznosítási stratégiájának kapcsolódása a vizek kártételei elleni védekezéshez címmel tartott előadást **Virágné Kőházi-Kiss Edit**. A VTO helyettese, vízhiány-kárelhárítási szakcsoport-vezető hangsúlyozta, hogy a jelentős vízgazdálkodási problémák halmozottan jelentkeznek az Alföldön, a Tisza völgyben. Ez a térség az ár- és belvíz mellett a leginkább aszályveszélyeztetett területek közé tartozik. A Duna-Tisza közén jellemző a szárazodás, az Alföld egészére pedig a szűkös felszínalatti vízkészletek.

A 2. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia szerint: a 21. század végére télen 15-20%-al több, nyáron 10-30 %-al kevesebb csapadék hullhat, ugyanakkor emelkedik az átlaghőmérséklet... Mindez akár visszafordíthatat-

lan hatással járhat az élővilágra... A mezőgazdaság is kényszerű paradigmaváltás előtt áll, és csak akkor lesz versenyképes, ha az öntözött területek arányát képes növelni.

A területi vízgazdálkodás helyes jövőképeinek kialakításához érdemes áttekinteni a legfontosabb kihívásokat és meghatározni a hozzá illeszkedő célkitűzéseket:

Kihívások:

- szélsőséges extrém éghajlati hatások, vízkárérzékenység növekedése

- hiányzik a természeti, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési politika biztos ismerete

- földhasználatban várható változások, a nagygazdaságok termelői struktúrájának átalakítása

Célkitűzések:

- szakmai hatékonyság, szervezethez, átláthatóság növelése

- vízár kockázat mérséklése (káros belvízelvezetés, aszálykárenyhítés is!)

- komplex igényekhez igazodó, többcélú üzemeltetés, szolgáltatás biztosítása

- kínálati alapú vízkészlet-hasznosítási stratégia (komplex és integrált tervezés)

- természeti erőforrások kihasználása (felszíni- és felszínalatti vízkészletek mennyiségi, minőségi monitorozása)

- közfoglalkoztatásban rejlő lehetőségek

A június és augusztus talajvíz különbség térképen jól látható a Kiskörei Vízlépcsőtől délre a Tisza leszálló hatása – a folyó közvetlen közelében 5 méteres talajvíz csökkenést eredményezve -, ugyanakkor a Tisza-tó és a vízsztázóztó létesítmények talajvízszint stabilizáló hatása is jól érzékelhető, ami arra utal, hogy a tározó és a főcsatornák mentén kiépített övcsatorna hálózat betölti a feladatát. Eddigi vizsgálataink alapján a talajvízkészlet a 3 hónap alatt mintegy 5,2 km³-el csökkent, ami azért meglehetősen, mert a dinamikus felszíni vízkészletünk alig több mint 200 millió m³. A teljes képhez hozzátartozik, hogy Kiskörétől délre a folyó mentén, - mivel a vízhiányos időszakban LKV közeli vízszintet tudunk tartani - kb. 9 m-es emelőmagasság alakul ki. Ez azt jelenti, hogy pld. Pajtás VI-F szivattyú alkalmazása esetén csak az üzemanyag költsége kb. 8,3 Ft/m³, ami mezőgazdaság számára elviselhetetlen kiadást jelent.

A szervezett, átlátható és hatékony területi vízgazdálkodás, a vízhiány elleni védekezés feltétele az előrelátás, a felkészülés. Az elmúlt időszak tudatos felkészülésének és gyakorlati megvalósításának legfontosabb állomásai a következők:

- 2007-2013. belvízvédelmi rendszerek „természeti közeli” rekonstrukciója (VKI előírásai figyelembe vételével);

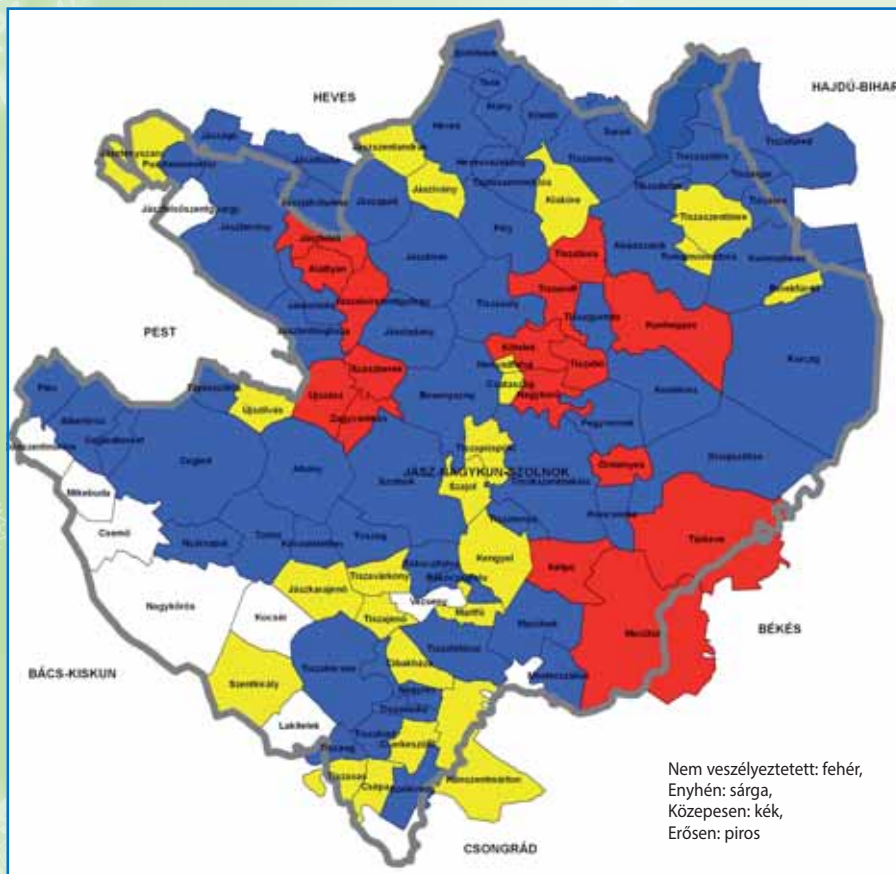
- 2010-től ISO 9001/2008. minőség irányítási eljárási rend bevezetése;

- Síkvidéki tározási lehetőségek feltárása (Országos aszálystratégia);

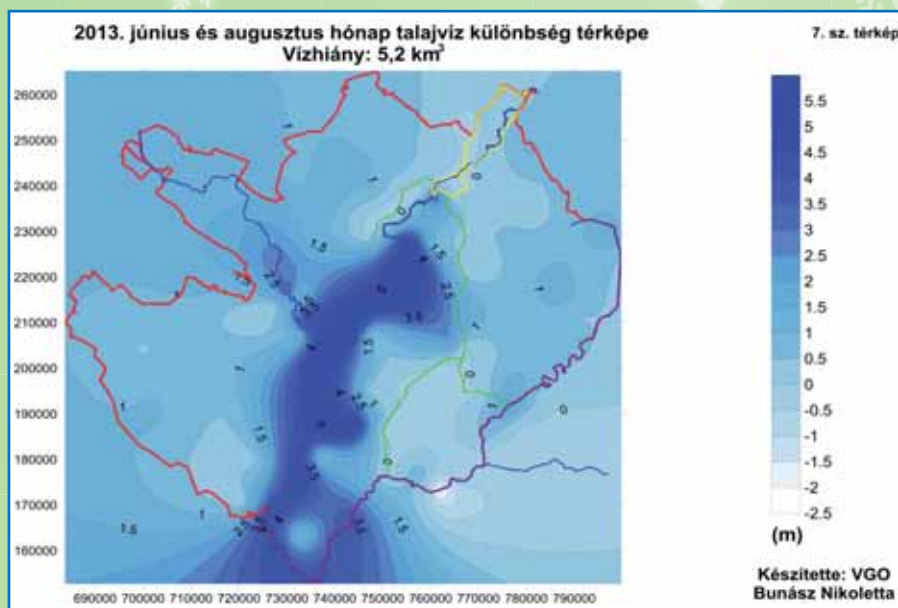
- Rendelkezésre álló szabad vízkészlet potenciájának feltérképezése;

- Árvízcsúcs-csökkentő tározók területén tájgazdálkodás megvalósítása;

- 2012-től megalakult a Vízhiány-kárelhárítási Szakcsoport. (A végrehajtási rendletek hiányoznak!) 2012-ben és 2013-ban „éles bevetésben” bizonyított a szakcsoport.

Belterületi veszélyeztetettség

tek bizonyítják, hogy a belvíztározás és természetvédelmi igények tökéletesen összeegyeztethetők!

A legfontosabb stratégiai feladatok a Közép-Tisza vidékén: a területi vízvi sszatar-tás, a vízkészlet-gazdálkodási célú tározás ki-alakítása, a területi különbségek csökkenté-se vízávezetésekkel. Megnövekedett a víz-gazdálkodási létesítmények igénybevétele-vel történő optimális vízszétosztás fontossá-ga, a vízhiányos területekre történő - lehetősé-g szerint gravitációs - vízávezetés szere-pe. A vízhiány-kárelhárítás létesítményei közül a Kiskörei-tározó a legjelentősebb, de ide tartoznak a vízpótló-, a vízrendezési főművek, a jelentősebb holtágak, tározók. (Ezek több, mint 200 millió m³ dinamikus vízkészlet tározását teszik lehetővé!)

Hiányzik a természeti, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési politika biztos ismerete, ezért a stratégia nem igény- hanem kínálati alapú, tehát „what if” típusú tervekkel, önálló pro-jektötletekkel ad javaslatot a közép és hosszú távú fejlesztési irányokra. Ehhez előzetesen elkészült a rendelkezésre álló szabad vízkész-letek potenciáljának feltérképezése.

„What if” típusú tervezés, 22 projektötlet:

- meglévő szabad felszíni vízkészlet feltárá-sa, mennyiségi minőségi megőrzése gya-rapít-ása (Komplex Tisza-tó projekt és további üte-mei)

(Vízrajzi előrejelző rendszer korszerűsítése, többlet vízkészlet betározás, kisvizes vízmi-nőségi problémák kezelése, holtágak, zagyvai kisvizes kérdések kezelése...);

- 2012-ben TIKEVIR-KÖTIVIZIG vízkészlet optimalizálási terv javaslat (korlátozási terv) egyeztetése az érintett VIZIG-ekkel, alkalma-zása;

- 2012-ben elkészült a Közép-Tisza vidék, a Jászság és a Nagykunság vízkészlet-hasznosítási stratégiája, majd 2013-ban a továbbfej-lesztése.

Olyan természeti környezetben kell élni, tervezni, ahol sokféle, gyökeresen változó feltételrendszerrel kell megküzdeni. Komplex gondolkodásmódrá, több céllal üzemeltethető létesítményekre, komplex és integrált fejlesztésekre van szükség, amely átfogja az összes érintett területet (mező-gazdaság, vidékfejlesztés, terület- és táj-használat, vízgazdálkodás, természetvéde-lem stb.). Ez a területi vízgazdálkodás sike-rének kulcsa.

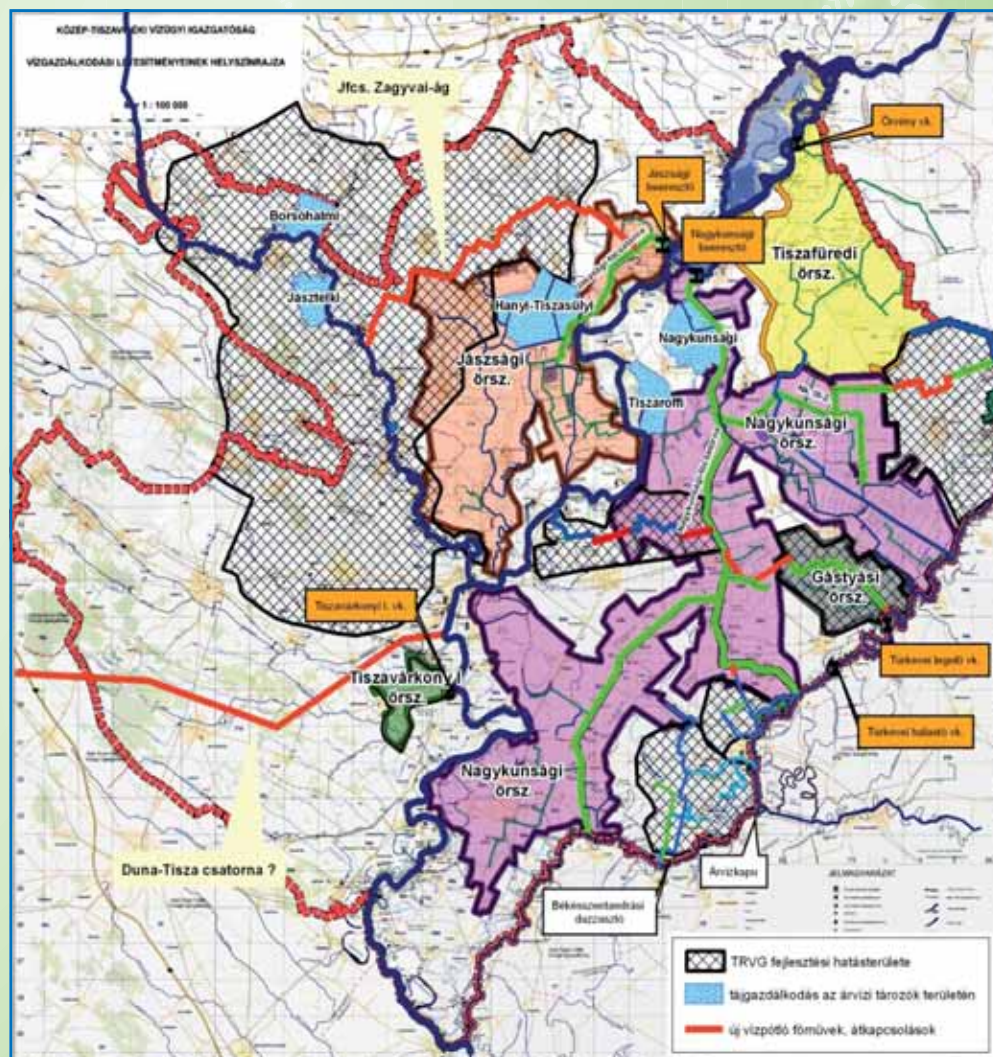
A cél az, hogy a földet mindenütt arra és olyan mértékig használják, amire a legalkal-masabb. Belvív-veszélyeztetett területeken víztűrő növények termesztése, legelő és vizes élőhely gazdálkodás, halastavak, tározók épí-tése indokolt. A többlet belvizek kezelése tör-ténhet a védekezési költségek (pld. átemelési) csökkentését, illetve - a vízminőség kont-rollja mellett - a vízkészlet megőrzését célzó vízkormányzással, halastavakba, öntöző csat-ornákba történő bevezetéssel, medertározás-sal, vízvi sszatar-tással.

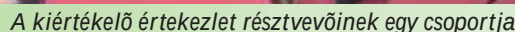
A paradigmaváltás szükségességét a területi vízgazdálkodásban korán felismertük, és már a 2007-2013. közötti időszak uniós forrásai-nak felhasználása során is igyekeztünk ér-vényre juttatni. 9 többcélú rendszer fejleszté-se történt meg, közel 4 milliárd forint érték-ben, 353,6 km csatornát érintően. Folyamat-ban lévő projektjeink: Alcsi-Holt Tisza belvív revitalizációja (397 millió Ft), a Mezőtúr-Álomzugi belvízöblözet vízgazdálkodási re-formja (218 millió Ft).

A projektek célja volt: természetközeli víz-rendezéssel megőrizni és megtartani a hely-

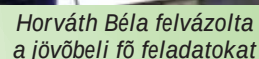
ben keletkező felszíni és felszínalatti, vala-mint használt vizeket, alkalmazkodva a VKI elveihez (tározás, vízvi sszatar-tás, mikroklí-ma, vízminőség...).

Eredmény: lényegében elmondhatjuk, hogy a beruházások költségei már megtérültek a 2012. és a 2013. évi belvív, majd vízhiány el-leni védekezés során! A megvalósult projek-

- szűrőszövetet, valamint gátórlámpákat és munkakesztyűket adtunk át a védekezés során. Az egyik kiemelkedő helyszín Győrújfalú volt, amit önálló védelmi szakasznak nyilvánítottak. A Mosoni-Duna bal partja 15+550 - 20+195 tkm szelvényei között a katonák, rendőrök, bűvárok, katasztrófavédők és civil szervezetek munkáinak összehangolása nem kis feladatot jelentett, hiszen mindenki tettere készen várta arra, hogy segíthesse megmenteni Győrújfalut. Ezen a 4,645 km hosszú szakaszon a magassági hiány mellett számtalan árvízi jelenséggel kellett szem-

Fejes Lőrinc, a Kiskörei Szakaszmérnök-ség vezetője képekkel gazdagon illusztrált előadásában a dunai védekezést idézte fel. Elmondta, hogy igazgatóságunk dolgozói nem kis feladat elé állították, mondhatni a legkritikusabb helyzetekhez vezényelték munkatársainkat. A dunai árvíz helyszínein 208 fő volt jelen, az „ittthon maradtak” pedig a háttér segítséget adták a védekezéshez, például megszervezték a védelmi anyagok eljuttatását a kritikus helyekre. A raktárakból 1,5 millió PP zsákot, 700 db dobó kötelet, 2850 db BIG-BAG zsákot, 15 000 m²

A 2012-2013. évi intézkedési terv kiértékelése táblázatos formában

Intézkedési terv pontjai		Feladatcsoportok				Feladat jelleg		
		1. Azonnali	2. Döntéshozzájárulás	3. Kockázatkezelés	4. Szakmai koordináció	2013-évről áthúzódó	folymatos feladat	új feladat
1.	Kunre sztp. villamosítás koncepcióterve	x						x
2.	Mederparti fák (Zagyva) gyérítése	x					x	
3.	HB 50+300 tkm töltésszerelés vizsgálata	x						x
4.	Gerje lecsapoló riasztó telepítése	x						x
5.	Bivalytói megnyitás sz-ben fák idegenelése	x						x
6.	Melegedő, fűtési berendezéseinek beszerzése	x						x
7.	Tisza-tó A1 sziget cserjeirtás	x						x
8.	Belterületi vízközelítések felmérése	x						x
9.	Jászberény belterületén töltéshaszn. rendezése	x						x
10.	Mirhó-Kisfoki VGT felk. terv véd. átvételére	x						x
11.	Körös-ér fedett szakaszán szennyezés felderítése	x						x
12.	Zsilai sztp. szivattyú javítása	x						x
13.	Mobil lefedettség felmérése	x						x
14.	5-120 cs. műtárgy szükségességének vizsgálata	x						x
15.	Mihó-Gyócsi fcs. magas küszöbszint vizsgálata	x						x
16.	Csikos I. zsilip javítás	x						x
17.	Zagyva j.p. 65+100 tkm töltésszerelés zárhatósága	x						x
18.	Faanyag, korhadt, használhatatlan selejtezése	x						x
19.	Szolnoki sétány tárházi szakasz felviseződés	x						x
20.	Cibaki sztp. nyomócső hibaelhárítás	x						x
		20					1	19

Azonnali intézkedést igénylő védképességi problémák

Intézkedési terv pontjai		Feladatcsoportok				Feladat jelleg		
		1. Azonnali	2. Döntéshozzájárulás	3. Kockázatkezelés	4. Szakmai koordináció	2013-évről áthúzódó	folymatos feladat	új feladat
21.	HEC-RAS továbbképzés		x			x		
22.	Körös-ér HEC-RAS vizsgálat		x					x
23.	Hidromet mérőállomások fejlesztési terve		x					x
24.	Vízrajzi információk megjelenése		x					x
25.	Hányi fcs. árapasztó vizsgálat		x					x
26.	Felkészítési tervek		x				x	
27.	2.82. sz. öblözet lokalizációs terv		x			x		x
28.	Egységes nyilvántartási rendszer		x				x	
29.	Állapotrögzítő felmérések		x				x	
30.	Üzemeltetési szabályzat aktualizálása		x					x
			10			2	3	5

A védelmi információs rendszer biztosítja a különböző szintű vezetői döntésekhez a szükséges alapadatokat, ezek szintentartása és/vagy fejlesztése érdekében végzendő feladatok

Intézkedési terv pontjai		Feladatcsoportok				Feladat jelleg		
		1. Azonnali	2. Döntéshozzájárulás	3. Kockázatkezelés	4. Szakmai koordináció	2013-évről áthúzódó	folymatos feladat	új feladat
31.	Negyműtárgy vizsgálatok			x				x
32.	Gyomfirtóztóssági felmérés			x				x
33.	Zagyva vízhiánykár elleni terve			x				x
34.	Vízlepcső vizsgálat ütemterv			x				x
35.	Állapotfelismerés csúszásra hajlamos csatornák			x				x
36.	Vízhiány védelmi tervek			x				x
37.	Nkfcs. 34. mt. vizinövényzet kiszedés mobilhid			x				x
38.	Fenntartottsági mutató			x		x		x
39.	Tisza-tó téli vízszint rögzítés			x		x		x
40.	Vízlepcső kommunális ellátó hálózat fejlesztése			x				x
				10		2		8

A védelmi biztonság terén feltárt kockázatok csökkentése érdekében végzendő feladatok

ten számítottak igazgatóságunk kollégáira. A védekezés éjjel-nappal folyt, nem volt megállás és az ifjabb munkatársaink – fiúk, lányok egyaránt – is szakmai tapasztalattal gyarapíthatták tudásukat. Minden résztvevő számára

egyértelművé vált, hogy a sikeres védekezés egyik titka a helyismeret, a szakmai tudás és a megbízható információk. Elengedhetetlen feltétel az esetlegesen 12 órást meghaladó munkavégzés után a pihenés és az ellátás biz-

tosítása. A KÖTIVIZIG, mint mindig, most is eredményesen helytállt a Duna mellett is – hangsúlyozta végezetül Fejes Lőrinc.

A 2012/2013. évi vízkár-elhárítási intézkedési terv végrehajtása kapcsán Horváth Béla műszaki igazgató-helyettes kifejtette: a tavaly rögzített célkitűzéseket zömmel teljesen, kisebb hányadát részben sikerült eddig megvalósítani.

Ami a 2013/2014-es intézkedési tervet illeti, a főmérnök kiemelt feladatként említette a belterületi belvív-mentesítést, a modellezés kiterjedtebb alkalmazását a műszaki gyakorlatban, az új öblözetekben lokalizációs tervek készítését, a laborvizsgálati eredmények új típusú alkalmazását, hidromet állomásaink fejlesztését. Beszámolt az azonnali intézkedést igénylő védképességi problémákról, a védelmi információs rendszer fejlesztésének szükségességéről, s a védelmi biztonság terén feltárt kockázatok csökkentése érdekében végzendő feladatokról.

Írta és összeállította:
Laczi Zoltán, Kéri Brigitta
Virágné Kőházi-Kiss Edit

Csak a változás állandó

(Folytatás az 1. oldalról)

nünk arról, hogy elkészítettük a Közép-Tisza vidék, a Jászság és a Nagykunság vízkészlet-hasznosítási stratégiáját, amely afféle útmutatóként szolgál téségünk jövőbeli vízgazdálkodási problémáinak megoldására.

Eredményesnek tekinthető az év abban a tekintetben is, hogy a közfoglalkoztatás keretében még ennyi embernek soha nem adtunk munkát, csatornáink, védőműveink, műtárgyaink javuló állapota pedig egyértelműen igazolja a program hasznosságát és hatékonyságát.

Ugyancsak örömteli, hogy egyre inkább testet öltenek folyamatban lévő európai uniós projektjeink. E sorok írásakor a szolnoki árvízvédelmi fejlesztés körülbelül háromnegyed részben, míg a Körös-zugi beruházás több mint felerészben elkészült, javában zajlik a kivitelezés az Alcsi-Holt-Tiszán, s a Komplex Tisza-tó Projekt is a megvalósulás mezejére lépett. E mellett folyamatosan dolgozzuk ki azokat a projekt-javaslatokat, amelyek a következő uniós pénzügyi ciklusban megújulásunk egyik fő pillérét alkotják reményeink szerint.

A 2013-as év történései hatványozottan igazolták, hogy igazgatóságunk életében csak a változás állandó, úgyszólván leképvezve a víz természetét. Ebben a folyton változó közegben pedig előrelátásból, alkalmazkodásból, szakmaiságból, elhivatottságból jelesre vizsgáztunk. Ezért köszönetem fejezem ki minden kollégámnak. S kívánok áldott, békés, szeretetteljes karácsonyt, valamint Boldog Új Évet valamenyny munkatársaimnak és családjának!

Lovas Attila
igazgató

Tisza-tavi kerekasztal a hogyan továbbról

Immár 20 esztendő az a kormányhatározat, amely többek között két évtizedre – 89,25 mAf szinten – rögzíti a Kiskörei-tározó maximális üzemvízszintjét. Többek között erről, s a mindenkor téli vízszintről rendeztek Abádszalókon kerekasztal-beszélgetést december 6-án, amelyen részt vett dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter.

Az eseményen Fejes Lőrinc, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kiskörei szakaszmérnöke részletes tájékoztatást adott a Tisza-tó hasznosításában érdekelt változatos, olykor egymással ellentétes igényeiről, valamint a tó vízkészlet-gazdálkodásával szemben támasztott elvárásokról (pl. mezőgazdasági vízellátás, turizmus, természetvédelem, energia-termelés, Szolnok város ivóvíz ellátása, a Körös-völgy ökológiai vízpótlása). Ismertette az érvényben lévő vízjogi üzemeltetési engedély által előírt nyári és téli duzzasztási vízszinteket, amely szerint a téli vízszint a Kisköre-felső vízmércén mérve 1,15 – 3,05 méterrel lehet alacsonyabb a 725 plusz-mínusz 5 centiméteres nyári vízszinttől. (Jeges árvíz levezetése esetén 2,05 – 3,05 méterrel lehet alacsonyabb, normál téli időszakban pedig 1,15 – 2,05 méterrel lehet alacsonyabb a nyári vízszinttől.)

A jeges árvíz hordozta veszéllyel, lényegében a magasabb téli vízszintnél fennálló, a tározó körüli 13 település élet- és vagyonbiztonsági kockázatának növekedésével indokolta, hogy miért van szükség a téli vízszint alkalmazására. Elmondta, hogy az elmúlt 35 évben miképpen alakult a Tisza-tó téli vízszintje, figyelembe véve az érdekeltek igényeit. Így azt is, hogy az ideivel együtt eddig már négy alkalommal volt kombinált téli vízszint a Tiszatavon (legutóbb 2006-2007 telén), amikor a 2-3 hétig tartó alacsonyabb téli vízszintnél (560 +10 cm) az érdekeltek elvégezheték a fenntartási, fejlesztési munkákat, majd ezt követően a magasabb téli vízszintre (610 +10 cm) duzzasztották fel a tározót. Megjegyezte: az eredeti megállapodás szerint csak 3-5 évenként lett volna beállítva az alacsonyabb téli vízszint, a fenntartási munkák elvégzése érdekében.

A kiskörei szakaszmérnök felhívta a figyelmet a „Kiskörei-tározó (Tisza-tó) hasznosításának ártértelekéről és a fejlesztés javasolt

fő irányairól” szülő 2048/1993. (XI. 18.) Kormányhatározatra, ezzel kapcsolatban az egyik legfontosabb kérdésnek nevezte: hogyan tovább a nyári és a téli vízszintekkel a Tiszatavon?

Fejes Lőrinc végül bejelentette: a hasznosítók elvégezték a fenntartási munkákat, így december 7-én megkezdődhetett a Tisza-tó feltöltése a magasabb téli vízszintre (620 -10 cm), amelyet az ütemterv szerint december 18-ig hajtunk végre.

A KÖTIVIZIG Regionális Laboratóriuma 1974 óta végzi a Kiskörei-tározó vízminőségi monitorozását – mondta hozzászólásában Dr. Teszárné dr. Nagy Mariann, a labor vezetője. Hozzátette: 2007 óta állami feladatként látják a tározó EU Víz Keretirányelv szerinti speciális monitorozását is. A fizikai-kémiai jellemzők mérése mellett a biológiai élőlénycsoportok mennyiségi és minőségi vizsgálatára kerül sor. A növényzet terjedési ütemének nyomon követését, minden vegetációs időszakban GPS felmérések segítségével végzik.

Elhangzott: a labor a jelenlegi téli időszakban 1,3 millió forint értékben végez vízminőségi méréseket a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. részére - térítésmentesen. Ez 50 darab behozott vízmintára vonatkozik. A mintát azokról a helyekről veheti a sporthorgász kft., amelyeket a halak áttelelése szempontjából kritikusnak tart. A laboratórium 20 olyan paraméterre vizsgálja a behozott vízmintákat, amelyeket a kft. halélettani szempontból fontosnak tart.

Kovács Pál, igazgatóságunk regionális laboratóriuma biológiai csoportvezetője emlékeztetett: 1986 óta minden ősszel – az éppen aktuális vízszintcsökkentés idején – elvégzik a tározói halállomány levonulását vizsgálókat, idén pedig fokozott figyelmet fordítottak ennek nyomon követésére. A négy nagy medence (Valki-, Poroszlói-, Sarudi-, Abádszalóki-) mellett sor került az élő Tisza felmérésére is. Éppen a jelentősebb vízszintcsökkentés miatt a november 6-7-i felmérések után november 22-én és 28-án ismételt próbahalászatokat végzett a laboratórium, s ezekre meghívtak minden érintett szervezetet.

A felmérések eredményeképpen az a vélemény alakult ki, hogy a jelentősebb vízszintcsökkentés hatására „lekényszerített” halállomány, a mélyebb természetes és mesterséges

telelőhelyekre húzódott. A már megkezdett újabb vízszintemelések pedig biztosíthatja a halállomány biztonságos áttelelését.

A halbiológus szakember rendkívüli eredménynek nevezte, hogy az az ivadékmennyiség is a mélyebb vizekbe került, amelyik egyébként „önként” nem hagyta volna el a medencék 20-30 centiméteres vizeit, így a hihetetlen mennyiségben jelenlévő vízimadarak táplálékkául vált volna.

A felmérések halfaunisztikai hozadékából említésre méltó, hogy soha nem tapasztalt mennyiségű réti csik és compó került elő minden medencéből – hangsúlyozta Kovács Pál. Hozzáfűzte: ugyanilyen örömdetes a menyhalak gyakoriságának növekedése. A horgászok által kedvelt halfajok (keszegfélék, ponty, csuka, süllő) egészséges, jelentős állományai kerültek elő, természetesen térben és időben eltérően.

Laczi Zoltán

TALLÓZÓ

Ökológiai folyosóként szolgáló hallépcső építését kezdték meg Kiskörén

– Méretei alapján országosan egyedülálló hallépcső kivitelezési munkái kezdődtek meg Kiskörén, a duzzasztómű szomszédságában a síkvidéki tározó ökológiai egyensúlyának alapjait megeremlítő Komplex Tisza-tó Projekt keretében. Az Európai Unió támogatásával, 740 millió forintból megvalósuló hallépcső a folyóban és a tóban otthonra lelt vízi állatvilág folyamatos „közlekedésének”, azaz fel- és leúszásának elősegítésére hivatott – mondta Lovas Attila, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság vezetője. – A tározónál az úgynevezett kisvízes időszakban, amikor a duzzasztómű zsilipablái zárva voltak, a halak nem tudtak az alvízről a felvízre úszni, szabadon csak az elzáró táblák nyitott helyzetében, a rövid, árvizes periódusban közlekedhettek – magyarázta a szakember.

MTI, 2013. október 20. (részlet)

Téli vízszintjére apasztották a Tisza-tavat

– A biztonságos üzemeltetése érdekében a téli időszakban bevált vízszintjére ürítették le a Tisza-tavat; a síkvidéki tározóból emiatt az elmúlt hetekben több mint 160 millió köbméter vizet engedtek le – közölte a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (Köti-vizig) szakaszmérnöke az MTI-vel.

Fejes Lőrinc tájékoztatása szerint a Köti-vizig, mint a tározó kezelője a Kisköre-felső vízmércén mért 725 centiméteres nyári vízszintet előbb napi 10, majd később 7-8 centiméteres mértékben csökkentve az 560 centiméteres értékre apasztotta a mesterséges tavat. Ezzel a vízszinttel a tóparti önkormányzatok és kikötők kérését teljesítették, hogy azok a szükséges parti munkákat el tudják végezni – tette hozzá.

MTI, 2013. november 26. (részlet)

Szalók Yacht Klub kikötőben kikötő cölöpök kialakítása, hullámtörő kömű rendezése az alacsony téli vízállásnál

Természetes szövetségesek

A Kiskörei-tározó nem csak nyáron, aszályos időszakban nyújt biztonságot az élővilágnak, hanem télen is. A halak számára veremelő helyet, a madaraknak téli táplálékforrást biztosít. A mesterségesen kialakított és fenntartott tározó olyan természetvédelmi értéket képvisel, amelyet figyelembe kell vennünk az üzemeltetés során.

„A természetvédelem és a vízgazdálkodás természetes szövetségesek. Az állítást sok tény bizonyítja. Mindkét szakterület szorosan kötődik a természethez, munkája jelentős részét a terepen végzi. A tájat, ugyan más hangsúlyokat használva, a legjobban ismerik. Egymás munkáját támogatva egyre hatékonyabban lehet a természetet megőrizni. Az egyetlen különbség az, hogy a vízgazdálkodás az embert is védi. A vízgazdálkodás mintegy kétszáz éves szerve-

28-ra megtörtént, így a tározó vízszintje a Kiskörei-felső vízmércén mért 560+10 cm. A vízszint csökkentése során, valamint az alacsony vízállásnál fokozott figyelemmel kísértük és továbbra is kísérjük a tározótó életét. A KÖTIVIZIG Regionális Laboratóriuma, a Kiskörei Szakasztechnikusok, a Hortobágyi Nemzeti Park, valamint a Tisza-tavi Sporthorgász Kft. közös szemléket, bejárásokat tartott a tározó legfontosabb halveremelő helyein.

November 6-án és 7-én, valamint november 22-én hajtottunk végre hallevonulásokkal kapcsolatos bejárásokat és halászati felméréseket. Az első időszakban mind a négy medencére kiterjedően, míg a második esetben – a vízviszonyok miatt, a IX-es öblítő, a Nyárádka és a Szartos összekötő csatorna, valamint a Sarudi-medencében, a Kis-Tisza egy szakasza került bejárásra, mintázásra.

Télen is varázslatos szépségű a Tisza-tavi táj

zett tevékenysége során számos természeti érték maradt fenn. Például a Tisza-parti margitvirág vagy a tőzike szinte csak az árvízi gátak előterében él, ez is azt mutatja, hogy a vizes létesítmények rendszeres fenntartása támogatja a természeti értékek megmaradását. A Tisza-tó életre hívása 1973-ban nemcsak egy új vízgazdálkodási létesítményt jelentett, hanem a Hortobágyi Nemzeti Park megszületése révén a védettséget is. A Tisza-tóval a valaha volt ártéri világ született újjá, és a 2000. évi cianid szennyezésnél a mérnöki beavatkozásokkal egy új Noé bárkájaként szolgálhatott. A vizes élőhelyeket – melyek megőrzésében, létrehozásában nagy szerepet vállal a vízügy – nem tőlünk kell védeni! Sőt! Mi értjük csak igazán miről is beszélnek a természetvédők.” – fejezte ki gondolatait Lovas Attila igazgató.

A téli vízszint beállítása hozzátartozik az üzemrendhez. Annak kialakításába pedig rendre bevonjuk a hasznosításban érintett szervezetek képviselőit. Az idei, október 1-én megrendezett vízszintegyeztető tárgyalást követően október 25-én Tiszafüreden horgász fórumot tartottak, ahol igazgatóságunk is képviselte álláspontját. A Tisza-tó téli vízszintjének beállítása november

A halak számára fontos a víz minősége is. Ennek figyelemmel kísérése érdekében a Kiskörei Laboratórium dolgozói ütemterv szerint vízmintákat vesznek és teljes vízkémiai vizsgálatot végeznek. A vízszintcsökkentés megkezdése előtt, október 1-8 között 30 ponton került sor vízmintha vételre, majd ezt követően november 4-én az érkező és a tározóból elfolyó vizek minőségét vizsgálták a kollégák. A munkaterv szerinti következő vizsgálati időpont december 2-a volt. Az eddigi vizsgálatok során a víz minősége minden szempontból jónak mondható, káros értékeket nem tapasztaltak.

Az alacsony vízállás beállítását követően, a Kiskörei felső vízmércén mért 560 cm-es vízállásnál a Tisza-tó egyes öblözetében vízszint-rögzítést és vízmélység-mérést hajtottunk végre. Az eredményeinek feldolgozásával megállapítható, hogy melyek azok a területek, amelyek külön figyelmet igényelnek a fenntartás során. Gondoskodtunk arról is, hogy ne csak számokban maradjon meg az alacsony téli vízszint, hanem képekben is. Légi fotók készültek a Tisza-tó teljes területéről.

Kéri Brigitta

Az eltelt év női szemmel...

Sül az idei születésnap tortája. Hatvan gyertya ragyog rajta. Fahéj és narancs illata lengi be a házat. Hó borítja a háztetőket, az ablakokon mosolygó hóemberek és Mikulás-figurák világítanak. Megint eltelt egy év.

Az igazgatóság munkával ünnepelte a kerek 60. évfordulót. Idősek és fiatalok, nők és férfiak. Megbirkóztunk a tavaszi nagy vizekkel a Tiszán, a Dunán, a perzelő nyáron pedig küzdöttünk a vízhiánnyal. Ha kell, a gátakon, ha kell a védelmi központ konyhájában, az ügyeleten, vagy az irodában tesszük a dolgunkat. Közben bevásárolunk, visszük a gyereket az oviba, az iskolába, fakanálbábót készítünk technika órára, befizetjük az ebédpénzt és igyekszünk időben odaérni a szülői értekezletre – ha végeztünk a határidős jelentéssel. Továbbképzésre, oktatásra, konferenciára járunk – de előző este megfőzünk az otthoniaknak. Szívesen tesszük mindezt, mert fontosnak tartjuk a munkánkat. Egyaránt értékes az adminisztrátor, az ügyintéző, a gátőr, a mérnök, a hajós, a vegyész, a biológus a pénzügyes tevékenysége, hiszen egységes egészet alkot: a vizig-et.

Erőfeszítést teszünk, hogy a lehető legjobb munkát végezzük, legyen az projekt, védekezés, vagy pénzügyi beszámoló. Mert szeretjük jól csinálni. Néha sok, és persze adódnak nehézségek. De vannak „csápjaink”, amivel azokat a rezdüléseket is érezzük, amiket az „erősebbik nem” nem... Gyakori kérdés a titkárságon:

– Ebédelt már a főnök? Még nem? Akkor visszajövök később. Éhes férfiemberrel nem érdemes tárgyalni...

Sok múlik a jó időzítésen. Időzíteni pedig tudunk, mert egy időben figyelünk arra, hogy van-e otthon örölt bors, hogy holnap vízóra-leolvasás, hogy Józsi bácsit fel kell köszönteni, hogy a nagyit orvoshoz kell vinni, és a mosógépszerelőt ki kell hívni...

Várakozással tekintünk a jövőbe. Újabb 12 hónap, újabb kihívások, közös erőfeszítések, sikerek és kudarcok. Szükség van rá, és ez erőt ad.

Sül a születésnap tortája. Hatvan gyertya ragyog rajta. Fahéj és narancs illata lengi be a házat. Áldott, békés karácsonyt és nagyon boldog új esztendőt kívánok valamennyi munkatársamnak és családjának.

Dr. Teszárné Dr. Nagy Mariann
a Regionális Laboratórium vezetője

A Vízgazdálkodási Osztály idei kiemelt feladatai

Terhelhetőségi vizsgálat

A Budapesti Műszaki Egyetemmél, a Regionális Laboratórium bevonásával közösen metodikát dolgoztunk ki hat komponens változásának modellezésére kisvízfolyásokban. Terhelhetőségi vizsgálatot végeztünk a Kőrös-éren 2011., 2012. és egy részletes 2013. évi felmérés alapján. Ennek alapján modellezni tudjuk új, bevezető hatását. A metodika átviteltethető más belvízcsatornákra is, melyet a jövőben a HEC-RAS használatával ötvözve kívánunk napi gyakorlat szintjére emelni.

Víz Keretirányelv alkalmazásával kapcsolatos egyeztetési feladatok

Az Európai Unió új vízpolitikájának, a Víz Keretirányelv (VKI) célkitűzéseinek eleget téve igazgatóságunk a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv intézkedési programjának 8 és 9 intézkedési csomagjában foglaltak érvényesítése során szennyvízelvezetés- és tisztításfejlesztést célzó projektek esetében a befogadóként megjelölt víztestek védelme, a felszíni és felszín alatti vizek jó állapotára vonatkozó célok megvalósításához a saját hatáskörében lépéseket tesz meg.

Igazgatóságunknak a mérnöki ésszerűség határain belül szabad keze van a vagyonkezelői hozzájárulások kiadásában. Ezt felhasználva a hatáskörünknek megfelelően szakértőként részt vesszünk az engedélyezésben.

A pályázni kívánó önkormányzatokkal a vízjogi engedélyezési eljárás során befogadói nyilatkozatunk kiadását megelőzően egyeztetés folytatunk le. Ekkor konkrét tájékoztatást adunk a tervezőknek, önkormányzatoknak azokról a szempontokról, amelyeket a tervezés során figyelembe kell venniük.

Vízgazdálkodási Évkönyv

Igazgatóságunk 2010. évtől kezdődően a Vízgazdálkodási Osztály koordinálásával és szerkesztésével minden évben elkészíti az előző évről szóló Vízgazdálkodási Évkönyvet, melyben szemléltetésre kerül a tárgyév szakmai és gazdálkodási tevékenysége.

Az elmúlt év eseményeit összefoglaló 2012. Vízgazdálkodási Évkönyvben az év egyik legnagyobb kihívására, azaz a sikeres vízgazdálkodás, vízkészlet-gazdálkodás operatív megvalósítására összpontosítottunk, hiszen a nyári szélsőséges időjárás miatt a Tisza folyó vízgyűjtőjén jelentős vízhiány keletkezett.

Vagyonkezelői hozzájárulások műszaki koordinálása

A Vízgazdálkodási és Koordinációs Csoport feladatát képezi az igazgatóságunkhoz beérkező vagyonkezelői hozzájárulások kiadásánál a műszaki koordináció lefolytatása, mely során a szakaszmérnökségek és szakágazati osztályok által készített vélemények alapján egy egységes műszaki szakvéleményt készítünk. A végleges dokumentáció elkészítése során a szakágazatokkal folyamatos egyeztetünk, kérdéses

VGO csoportkép

esetekben további vizsgálatokat kérünk, szükség esetén pedig helyszíni bejárásokat alapján alakítjuk ki a végleges szakvéleményünket.

Víziközmű társulatok törvényességi felügyelete

A vonatkozó jogszabályi felhatalmazás alapján igazgatóságunk végzi a működési területünkön megalakult, illetve működő víziközmű társulatok törvényességi ellenőrzésének feladatát, melyet osztályunk koordinál. A társulatok által beküldött alapidokumentumokat, határozatokat, jegyzőkönyveket iktatjuk. A területünkön jelenleg 26 működő víziközmű társulat ellenőrzései során folyamatosan, főként szakmai és jogi támaszt és segítséget nyújtunk a közfeladatuk megfogalmazását célok elérése érdekében.

A Közép-Tisza vidék vízgazdálkodásának múltja

Véglegesítés előtti szakaszban van „A Közép-Tisza vidéki vízgazdálkodásának múltja” című könyv IV. kötete, mely az 1975-2010 között eltelt időszakot foglalja magába. A könyv szerzője Fejér László, a lektorálási és szerkesztési feladatokat az osztályunk végzi. A 400 oldalas könyvben a múlt felidézése mellett minden olvasó meglepődésére fog szolgálni.

Víziközmű infrastruktúra nyilvántartása

A Térkép Információs Rendszer víziközművekkel foglalkozó felületének minél szélesebb körű információtartalommal való feltöltését tűztük ki célul. Kezdeti lépésként

meghatároztuk az elérni kívánt célt, amely 2013-ban a rendelkezésünkre álló adatok táblázatba történő rendezését, valamint ennek alapján dinamikus térképi állományra történő feldolgozását jelentette, amely minden intranettel rendelkező felhasználó számára elérhetővé teszi az adatok egyszerű és gyors lekérdezését. Amint elegendő információ állt rendelkezésre, megtörtént a térképi megjelenítés első változata. Ennek kiértékelése után került sor a feltárt hibák, hiányosságok elemzésére, javítására, a még szükséges információk felkutatására, fényképek feltöltésére, további adatok megjelenítésére. Az adatok folyamatos rögzítése után alakult ki a jelenleg megtekinthető állapot.

Havi átlagos talajvíztérképek készítése

Az átlagos havi talajvízszint térképeket idén januártól folyamatosan, havi bontásban elkészítettük. Cél az intranetes felületen való megjelenítése. Ezzel együtt a készletváltozások számszerűsítését is elvégeztük. Folyamatosan végesszük a geológiai, vízföldtani általános ismeretek átadását, a szükséges szerinti előadások megtartásával.

Ebben az évben a következő tanulmányok készültek:

- Szolnok és környéke aljzatának pliocén és pleisztocén kori fejlődéstörténete
- Tiszakécske-Lakitelek közötti terület hévízföldtana
- A Kócsújfalu-Nagyiván környéki vízminőségi anomália és lehetséges földtani okai
- Szolnok-járási terület aljzatának hévízföldtani adottságai

Baranyi Virág

Előrehaladott állapotban projektjeink kivitelezése

Lapzártánkkor 75 százalékra tehető a szolnoki, és 60 százalékra a Körös-zugi árvízvédelmi beruházásunk készültsége. Az Alcsi-Holt-Tiszán ugyancsak 60 százalékos mértékben sikerült elvégezni a projektbe foglalt munkálatokat. A Kötelek-Tiszasüly kerékpárút kivitelezőjével aláírtuk a szerződést, és 80 millió forinttal több pénzt fordíthatunk a fejlesztésre. A legnagyobb „falat”, a Komplex Tisza-tó Projekt megvalósítása azonban – rajtunk kívülálló okok miatt – némi kívánni valót hagy maga után, ebben az esetben is csaknem egy milliárdos forrás-kiegészítésről várunk kedvező döntést.

Előrebocsátjuk, hogy a KÖTIVIZIG Mikulásának zsákja nem rejtett virgácsot. Sőt, putonyából kedvező hírek egész sora került elő. Így beszámolhatunk arról, hogy lendületesen folyik a kivitelezés Szolnokon, s felgyorsultak a munkálatok a Körös-zugban (utóbbiról lásd külön írásunkat). A Kötiviép B' Kft. tájékoztatása szerint a megyeszékhelyen az iparterületi szakaszon a Szent István Tisza-hídtól délre (57+550-61+198 tkm) teljesen elkészült a töltés, a humuszoslással és a füvesítéssel egyetemben, a közműkiváltások folyamatban vannak. Hátravan még a hullámtéri véderdősáv kialakítása, töltéstartozékok elhelyezése, s az

Javuló árvízi védképesség Szolnokon

A szolnoki árvízvédelmi fejlesztési projekt bő egy éve kezdődött kivitelezése jól láthatóan a vége felé közeledik. Ez az összesen 6 kilométeres szakasz az igazgatóság kezelésében lévő fővédvonalak hosszának még az 1 százalékát sem éri el, azonban méltán lehet az egyik legfontosabbnak nevezni, miután Szolnok védelmét biztosítja. Annak ellenére, hogy 75 százalékos a projekt készültsége, mind műszaki, mind pedig pénzügyi értelemben, az alapbiztonságot már képes ellátni – mondta Lovas Attila, a KÖTIVIZIG igazgatója a december 5-én, székházunkban tartott sajtótájékoztatón.

Az igazgató a belvárosi szakaszt nevezte a munkálatok leglátványosabb részének. Mint fogalmazott: gyakorlatilag a védképesség itt is biztosított, a támfal egy rövid szakaszt kivéve áll, a kulisszanyílások lezárható állapotban vannak, így a védelmet már biztonságosan meg lehet szervezni. Egyéb, látványos, kiegészítő létesítmények – például a burkolatok, világítóberendezések – építése, elhelyezése van még hátra, ez adja a munka lassabb részét, mert ügyelni kell arra, hogy ne csak jó, hanem szép is legyen minden. A KÖTIVIZIG vezetője megjegyződését fejezte ki, hogy az átépült Tisza-parti sétány a városi új színfoltja lehet. – Terveink szerint jövő tavasszal – ha az időjárás is szövegszerűsülné válik – megtörténhet a vízirendőrségtől a gyaloghídig terjedő sétányszakasz műszaki átadása – mondta végül Lovas Attila.

Horváth Béla: a védbiztonság egyfajta létbiztonság

Noha a Körös-zugi árvízvédelmi fejlesztési projekt megvalósítása kezdetben – rajtunk és a kivitelezőn kívülálló okok miatt – némi kétséssel szembesült, a Kötiviép B' Kft. olyan jelentős kapacitásokat vonultatott fel, hogy még sincs csúszás – jelentette be Horváth Béla, a Hármaskörös beruházás előrehaladásáról november 12-én Mesterszálláson tartott sajtótájékoztatón.

A szakma a 2006-os Körös-zugi védekezést úgy tartja számon, mint a sikeres védekezéssel befejezett árvizek legveszélyesebbike – vélte a műszaki igazgató-helyettes. Hangsúlyozta: a vízügyi szakma mindig is komplexen gondolkodott, hiszen a védbiztonság egyfajta létbiztonság, s akár ár, akár belvízről van szó, együttesen kell megoldást találni a vízbőség vagy éppen a vízhiány okozta gondokra. Emlékeztetett a Harangzugifőcsatorna néhány éve megvalósult fejlesztésére, és utalt az országban elsőként a KÖTIVIZIG-nél kidolgozott, tíz évre előremutató vízkészlet-hasznosítási stratégiára, jelezve, minden vízgazdálkodási problémát egyszerre kell kezelni. A jelenlegi fejlesztés is komplex. Ezzel ugyan még nem oldódik meg

valamennyi gond a Körös-zugban, hiszen vannak olyan szakaszok, ahol nem száz százalékos a védbiztonság, de készen vannak a tervek a folytatásra.

Ami a megvalósítást illeti, az első projekt szakaszon (Szelevény térsége) a földmunkák 80 százaléka elkészült. A kivitelező a teljes szakaszon elérte az előírt töltésmagasságot, elkészítette az agyagéket. Elkezdődött a humusz visszaterítése, a mentett és a vízőldali rézsű, valamint a szivárgó-rendszer kialakítása. A Tőkefoki és Tóközei szivattyútelepeken a töltést keresztező nyomó- és gravitációs vezeték rekonstrukciója elkészült és a szivattyúházak felújítása is befejeződött.

A második projektszakaszon (Mesterszállás térsége) a földmunka több mint 80 százalékban megtörtént. A mesterszállási zsilipnél a készültség 100 százalékos, viszont a Harangzugi szivattyútelepen a munkálatok még nem kezdődtek el.

A kivitelező Kötiviép B' Kft., mintegy félmillió köbméternyi földet mozgatt meg és 16800 négyzetméternyi töltésburkolatot épít ki. Utóbbi munka a jövő évre marad, ahogyan a Harangzugi szivattyútelep rekonstrukciója is.

anyag-nyerőhely rekultivációja. A Szent István Tisza-hídtól északra (61+900-63+278 tkm), a töltés 98 százalékban kész, megtörtént a humuszoslással is. A gravitációs vasbeton műtárgykeresztezések építése, valamint a közműkiváltások folyamatosan vannak. További teendők: a töltéskorona és a rámpák burkolása, töltéstartozékok elhelyezése.

A belvárosban a Zagyva-torkolati szakaszt már a nyáron átadhattuk. A Tisza-parti sétány mentén a töltés készültsége 98 százalékos, a parapetfal, illetve szögtámfal pedig 95 százalékban megépült. A vasbeton monolit rézsűburkolat készültsége 75 százalékos, az arra kerülő, betonba rakott terméskőburkolat 40, míg a nagylépcsős rézsű készültsége 75 százalékos. Jelenleg a vasbetonszerkezet befejezése zajlik. A földrézsűn lévő homokos kavics ágyazatra kerülő, betonba rakott terméskő burkolat teljesen elkészült, ahogyan a töltésláb mellett a bentonitos szivárgás gátló rész is. Ezen a szakaszon is maradt tennivaló, ám az árvízi védképesség helyreállt.

Az Alcsi-Holt-Tisza revitalizációs projektjének kivitelezője, a Vízép-Kör Kft. is kellő munkával szolgált a Mikulásnak: a készültség el-

érte a 60 százalékot. Elkészült a partbiztosítás a Kertvárossal szomszédos 500 méteres szakaszon, az északi part megtámasztása kőmű és szádlemezzel kombinációjával, új burkolatot kapott a csillapító medence, s folyamatban van az ezres szelvényben a szűkület elbontása – hogy csak néhány lényeges elemet említsünk.

A Kötelek-Tiszasüly kerékpárút kapcsán a legfontosabb hír, hogy aláírtuk a kivitelezési szerződést a közbeszerzésen nyertes Duna Aszfalt Kft.-vel, továbbá a ROP Irányító Hatósága 80 millió forintos forrás-kiegészítéséről döntött.

A Komplex Tisza-tó Projekt valódi komplexitása a kivitelezéssel összefüggésben mostanság tükröződik igazán. Tömören jellemezve a helyzetet: az alprojektek közül a vezérlő-szabályozó rendszer kialakítása a leginkább előrehaladott, ezt követi a Szarvas-kákai fejlesztés. Ellenben a Nagykunsági- és Keleti-főcsatorna mentén még nem történt kapavágás. Ennek oka, hogy az eredeti pénzügyi kereteken túl jóval drágább kivitelezési ajánlatokkal szembesültünk, s ezért 930 millió forint forrás-kiegészítési igényt jeleztünk. A Tisza-tónál zömében elkészültek a kiskörei hallépcső földmunkái, valamint Sarudnál a partbiztosítás. Ideiglenesen befejeződött a vonalas kotrás a Kis-Tiszán, ezen a helyszínen a munkát a 0+000 - 0+700, a 1+250 - 1+950, valamint a 5+300 - 5+450 szelvények között végezte el a kivitelező. Gyökérszárny kotrás is történt, a Szilas-fok térségében 2 hektáron, az V-ös öblítő felső szakaszán pedig 6 hektáron. Az érfűi térségben a közelmúltban kezdődött meg ez a munka, míg az Aponyháti-csatorna szárazkotrás helyszínén.

Laczi Zoltán

Az árvízvédelmi szakaszok védelmi terveinek aktualizálása

Az árvízvédelmi és folyószabályozási feladatokat a Tisza Csongrád-Tiszaabálon közötti 186,2 kilométeres és a Zagya Szolnok-Jászfelsőszentgyörgy közötti 83,8 km-es szakaszán látja el igazgatóságunk. Ide tartoznak még a Hármas-Körös és a Hortobágy-Berettyó jobb parti fővédvonalai Jász-Nagykun-Szolnok megye területén. Az itt lévő elsőrendű árvízvédelmi fővédvonalak nyilvántartása elengedhetetlen ahhoz, hogy árvíz idején felkészülten álljunk helyt a gátakon.

Igazgatóságunk által kezelt fővédvonalak nyilvántartását a védelmi tervek tartalmazzák, amelyeket minden évben felülvizsgáljuk és aktualizáljuk. A frissítést rutinszerűen, Tanczosné Miskolczy Pálma segítségével végezzük.

Területünkön 11 árvízvédelmi szakasz található, amelyek nyilvántartására szolgáló terv legfontosabb elemei közé tartozik a védvonal hossz-szelvényét ábrázoló rajz, amely az esetleges magassági hiányok helyeit jól szemlélteti. A hossz-szelvényt nem csak rajzolt, hanem – a könnyebb kezelhetőséget szem előtt tartva – írott formában is nyilván tarjuk.

A dokumentáció tartalmát az ISO ME 7.5-1 Árvíz elleni védekezés 4. számú melléklete szabályozza. Az év folyamán bekövetkezett esetleges változásokat a Szakaszmérnökségek jelentik a Központ Árvízvédelmi Osztályának. Az aktualizálás során, a szakaszokon történt változásokat átvezetjük a helyszínrajzokon, hossz-szelvényeken valamint a műszaki leírásokban is. A 2013 tavaszán levonuló tiszai árvíz hatására számottevő árvízi jelenségek-ből származó javításra nem volt szükség, viszont a folyóparti településeknek köszönhetően sok töltéskeresztezés alakult ki.

Az árvízvédekezési tervek 1-1 példányban papír formátumban megtalálhatóak az ÁFO - árvízvédelmi csoportjánál, a Központi Ügyleten, Szakaszmérnökségeken, a védelmi szakaszok védelmi központjában, valamint az Országos Vízügyi Főigazgatóságnál is.

Az igazgatóság belső hálózataról elektronikus formában is elérhetőek a védelmi tervek, amely gyors keresési lehetőséget biztosít egész évben. A különböző szakvélemények megírásához, a helyszín beazonosításában nagy segítséget nyújtanak e tervek. A hossz-szelvényeken feltüntetett keresztezések a munkák zökkenőmentes kivitelezéséhez

Sikeres védekezés
nincs frissített védelmi terv nélkül

szintén nagyon fontosak. Természetesen ezek a dokumentumok a jövőbeni tervezések vagy éppen a rekonstrukciós munkák alapjául is szolgálnak.

A rendszeresen frissített terveknek köszönhetően sikeres védekezésben bízza várhatjuk a következő év árvizeit.

Pomázi Szabolcs

Árvízvédelmi szakaszvédelem-vezetők továbbképzése

Novemberben végén és december elején három turnusban rendezték meg az árvízvédelmi szakaszvédelem-vezetők továbbképzését, amelynek sok kollégánk alma matere, a bajai Eötvös József Főiskola Vízépítési és Vízgazdálkodási Intézet helyszínt. A képzésen összesen 348 hallgató vett részt, közülük negyvennégyen képviselték igazgatóságunkat.

A hallgatóság - a meghirdetett címmel ellentétben - nem csak az árvízvédelmi szakaszvédelem-vezetők közül állt. Igazgatóságunktól jelen voltak még az árvízvédelmi szakaszvédelem-vezető helyettesek, a belvízvédelmi szakaszvédelem-vezetők, a tározó-felelősök, az MBSZ, a KIMSZ, a szakcsoport és a Védelmi Osztag vezetői, továbbá a Központi Ügylet képviselői is, emelve a rendezvény amúgy igen magas színvonalát.

A megjelenteket Láng István, az OVF műszaki főigazgató-helyettese köszöntötte. Előadásában utalt arra az országos felmérésre, amit a 2013-as dunai védekezést követően küldtek ki az illetékesek részére. Beszámolt arról, hogy a védekezés idején kialakult hibák többsége két dologra vezethető vissza: a félelemre (félelem a vezetőként való elfogadtatástól, félelem a vezetőkől, félelem a döntés következményeitől, a jelenségek megítélésétől, gátszakadástól, stb.) és a helyismeret hiányára. Elmondta, hogy „aki fél, ne legyen védelem-vezető”. Azért, hogy a területet pontról pontra ismerjék a szakaszvédelem-vezetők, feladatot adott ki nekik: 2014. február 28-i határidővel a szakaszukat gyalog be kell járni a problémás helyek feltárása érdekében. A feladat teljesítéséről írásban tájékoztatni kötele-

Előadók és előadásai

1. nap (november 20., november 25., december 2.)
Láng István: megnyitó
Dr. Dobi László – Dr. Orosz Mónika: Az árvíz elleni védekezés jogi szabályozása I-II.
Láng István: Az árvízvédelem fejlesztési feladatai
Láng István - Bara Sándor: Árvízvédelmi készségségi feladatok
Lovas Attila: Logisztikai feladatok és megoldások a védvonal kiszolgálására
Zellei László: Szívárgáshidraulikai alapok
Kisházi Péter: Árvízi jelenségek I. Csurgás és szívárgás jelentkezése esetén követendő eljárás gyakorlati kérdései

2. nap (november 21., november 26., december 3.)
Dr. Nagy László: Árvízi jelenségek III: Árvíz-

védelmi földművek suvadásának jelentkezése esetén követendő eljárás gyakorlati kérdései
Dr. Dobi László-Horváth Emil: Árvízi jelenségek IV: Buzgárok észlelése esetén követendő eljárás gyakorlati kérdései
Benedek András - Jászné Gyovai Ágnes: Töltéstestbe épített műtárgyak árvíz miatt felmerülő esetleges problémái
Kerti Andor: Árvízi jelenségek II. Meghágási veszély, hullámverés esetén jelentkező feladatok gyakorlati megoldása
Bodnár Gáspár - Kerti Andor: Városi belterületi szakaszok árvízvédelmének sajátosságai
Dr. Szlávik Lajos: A szükségtározás és lokalizáció alapjai, a szakaszvédelem-vezetés gyakorlati feladatai tározás, lokalizáció esetén
Siklós Gabriella: A szakaszvédelem-vezetés kommunikációs feladatai

sek a főigazgató-helyettest. A terület részletes ismerete a dunai védekezés utáni tapasztalatok alapján vált hangsúlyossá.

Lovas Attila igazgató a méltán elhíresült szolnoki árvízi logisztikai és menedzsment szervezési tapasztalatairól és örök érvényű szabályairól tartott, a töle megszokott módon lendületes és szinte már sokkoló előadást. A rendszer kialakításának fontosságára és annak szigorú szabályok között való működtetésére hívta fel a figyelmet, történelmi katonai hadművelési példákkal kiegészítve.

Az előadók többsége az árvíz elleni operatív védekezésekben tevékenyen részt vett

akár terepen, akár a műszaki irányító torzsban. Az itt szerzett tapasztalatokat beépítve beszédükbe, gyakorlatias szemléletű, (jó pár KÖTIVIZIG-es vonatkozású) példákkal alátámasztott és reprezentált előadásokat hallhattunk, így a védekezés minden szintjén résztvevő kollégák bővíthették tudásukat.

Ígéretek szerint a továbbképzésen résztvevők számára a főiskola látogatási bizonyítványt állít ki, illetve a tananyagot – utólagosan – elektronikus formában, CD lemezen megkapjuk.

Fazekas Helga - Hetényi Mária

Tóth Tamás szakmai elismerése

A 2013-as év dunai ár-
vize időben már mesz-
sze van, de az emlékek-
be örökre beívódott. Mi
sem bizonyítja ezt job-
ban annál, hogy 2013.
november 28-án Ko-
márom Esztergom-meg-
ye ünnepi megyeyű-
lésén megyéért díjakat

és megyéért szakmai
díjakat adtak át Tatabányán. A köszöntőt Popo-
vics György, a megyei közgyűlés elnöke,
Czúnyiné dr. Bertalan Judit kormány megbízott
és dr. Völner Pál, infrastruktúráért felelős állam-
titkár mondott. A köszöntőjében kormány-
megbízott asszony kitért az árvízvédekezés-
ben szakmai irányítást végzők helytállására is.
A köszöntők után került sor a díjazottak sze-

mélyes méltatására és a kitüntetések (oklevél,
emlékplakett) átadására. A KÖTIVIZIG Víz-
gazdálkodási osztályvezető helyettese, **Tóth
Tamás** részére, a Komárom Esztergom Megye

A kitüntetés

Közgyűlése „**Komárom Esztergom Megyéért
Szakmai Díjat**” adományozott. A díjat a dunai ár-
vízi védekezésben tett kimagasló szakmai munká-
jának elismeréséért kapta. Kollégánk közel 10
napig folytatott küzdelmet főként Neszmélyen és
Dunaalmáson. Fáradtságos munkája, munkájuk
nem volt eredménytelen. A védekezésben segít-
te Csátráiné Tasi Anett (ÁFO) és Harsányi Gábor
(Mezőtúri Szmg.) is. Kollégánk a díjat közös ér-
demnek, elismerésnek tekinti.

Az ünnepélyes díjátadást követően a védeke-
zésről készült fotókból nyílt kiállítás, ahol
Czúnyiné dr. Bertalan Judit méltatta Tóth
Tamás munkáját.

Gratulálunk kollégánk elismeréséhez és kö-
szönjük, hogy a KÖTIVIZIG hírnevét öregbí-
tette. A kitüntetésről cikk a www.kemma.hu
honlapján, „Fotókon az év árvice” címen ol-
vasható.

Kéri Brigitta

SZEMÉLYI HÍREK

A Pályázati Koordinációs Csoport szeptem-
berben egy sokat tapasztalt kollégával lett
szegényebb: **Váradai Balázs** szeptember óta
immár az üzleti szférában bizonyítja ráter-
mettségét. Az általa koordinált projektek gon-
dozását kollégája, Náduvvari Gábor vette át.

Kruzslicz Krisztina, a Vízgazdálkodási
Osztály kollégája tavasz óta Hollandiában
próbálgatja szárnyait. A VGO ügyintézői
posztjáról október végén távozott végleg, fel-
adatait a július óta az osztályon tevékenykedő
ifj. Király Tibor vette át.

A Vízrendezési és Társulati Osztály ügyinté-
zője, **Hangodi Katalin** áthelyezését követően
október 8-tól a Beruházási, Vagyonkezelési és
Projektkezelési Osztályon tevékenykedik az
Iktató Irodában, ahonnan Töröcsikné Tóth
Erika december 10-től szülési szabadságra tá-
vozott.

Szintén gyermekáldás miatti szabadságát
tölti Túróczy Tünde, a Regionális Laborató-

rium munkatársa, feladatait távolléte alatt
Lehoczkiné Kálmándi Anita látja el.

December elsejétől új helyettes vezető nyert ki-
nevezést a Mezőtúri szakaszmérnökségre. **Tóth
Tamás**, a Vízgazdálkodási Osztály osztályveze-
tő-helyettesi feladatait „cserélte el” a Mezőtúri
Szakaszmérnökség helyettes vezetői pozíciójára.
Új feladataihoz sok sikert kívánunk.

Az ÁFO és a Regionális Labor csapata a pro-
jektek miatt megnövekedett feladatok ellátása
érdekében ősszel három fiatal munkavállaló-
val gazdagodott: **Danyi Mihály** az árvízvédel-
mi csoportot, míg **Debreczeni Szabolcs** a tér-
informatikai csoportot erősíti, **Juhász Attila**
pedig a labor munkáját segíti.

A Műszaki Biztonsági Szolgálat munkatár-
sa, **Mihálycsik István** december 14-től távo-
zik az Igazgatóságtól, jól megérdemelt nyug-
díjas éveit most kezdődhetnek el. Helyére
Töröcsik Tamás, korábban közfoglalkoztat-
ottként már az MBSZ-nél tevékenykedő kol-
léga nyert kinevezést.

Tar Gergő, a Kiskörei szakasz vízrendezési
ügyintézője alig egy éves igazgatósági munkavi-
szonya után augusztusban távozott a szakasz-

mérnökségről. A belvízrendezéssel kapcsolatos
feladatokat szeptember 16-tól a bajai főiskolát
frissen elvégzett Richter József látja el.

A Kiskörei szakaszmérnökség szivattyúte-
lep-kezelője, **Kocsis János** szeptemberben
szintén külföldön próbált szerencsét, az
Igazgatóságon megüresedett pozíciójába **Kiss
Ádám**, korábban közfoglalkoztatottként az
Igazgatóságnál tevékenykedő kolléga nyert
felvételt. Munkájukhoz sok sikert kívánunk.

Megdöbbenő esemény rengette meg a
Kiskörei Szakaszmérnökség életét. November
9-én tragikus hirtelenséggel elhunyt fiatal, ke-
rületi felügyelő kollégánk **Molnár Krisztián**.

Szomorúan vettük tudomásul, hogy az őszi
hónapokban több, már nyugdíjba vonult kol-
légánk is eltávozott az élők sorából: **Antal
András**, (aki nyugdíjazása előtt a vezénylő
szolgálat tagja volt), **Dósa János** (aki nyugdí-
jazása előtt a kiskörei szakaszmérnökség er-
désze volt) és **Bódi Sándor** „Bóker” (aki nyug-
díjba vonulásáig karbantartó gépészként dol-
gozott az MBSZ-nél) Emléküket megőrizve
búcsúzunk. Nyugodjanak békében.

Nagy Réka

PILLANATKÉPEK A SZOLNOKI SZAKASZMÉRNÖKSÉG ÉLETÉBŐL

Az őszi folyamán, szeptember elejétől kezdő-
dően rendszerben lezajlottak a felkészülések az ár-
és belvízes beutazásokra és sikeresen zá-
rultak a kitűzött éves szemlék.

Folytatva a tavalyi évben megkezdett mun-
kákat, elvégeztük a Jánoshidai közúti híd
alatt lévő (Zagyva folyó 39,570 fkm szelvény)
és az Eresztőhalmi Holt - Zagyva alvízi be-
csatlakozása alatt (Zagyva folyó 9,200 fkm
szelvény) található vízminőség javítási céllal
kiépített fenékküszöbök felmérését és helyre-
állításuk megtervezését. Ezzel egy időben
megvizsgáltuk az Eresztőhalmi Holt - Zagyva
felső ágának friss vízzel való betáplálásának
lehetőségét. A 9,200 fkm lévő fenékküszöb
helyreállításától, annak jelenlegi szintjének

mintegy 50 cm-es megemelésétől azt várjuk,
hogy a visszaduzzasztott víz az alvízi ágon
bejut az Eresztőhalmi Holt - Zagyvába, me-
lyet az összekötő csatorna szakasz kitakarítá-
sával (kotrási munkák) segítünk elő.

2003 és 2010 után, ebben az évben úja fel-
mértük a Jánoshida belterületén található jp-i
töltés megközelítést a Zagyva 36+680 -
36+756 tkm-ek közötti szelvényekben. A leg-
utóbbi felmérés 2003-ban készült erről a sza-
kaszról, amikor is a gátörök több kisebb-
nagyobb partbeszakadást jeleztek a Zagyván,
közöttük a Jánoshidait is. A töltésláb megkö-
zelítés az előző felmérés szerint már 1994-
1995-ben is tapasztalható volt. Azóta csak fo-
lyamatosan romlott a meder állapota. Az erő-

Behúzásra előkészített
DN600-as gázvezeték 021

Fenekküszöb
a Zagyva 9,200 fkm szelvényében

zió továbbfajulását megelőzendő jp-i szakaszon terméskőből építendő vezetómű került betervezésre, rövid bekötő keresztgátakkal. Az al-és felvízi átmeneti szakaszok a tervek szerint partvédő kőszórással lesznek ellátva.

A Felső - Zagyván a Jászberényi duzzasztómű és a Tarna torkolat közötti folyószakaszon, a lefolyási akadályt képező mederparti cserjés és fás vegetáció szabályozását szeptember hónaptól folyamatosan (jelenleg is) végeztük. Célja, hogy a cserjézés után megmaradó növényzet, fás állomány lombkoronája a MÁSZ szintje fölé kerüljön. A munkálatokat a közfoglalkoztatott állomány bevonásával a helyi gátőreink - Kovács János, Szalai István - irányítása mellett végeztük.

Nagykörű község belterületén, a Tisza folyó bal part 363,680 fkm szelvényében (közvetlenül a Nagykörűi köteles komp fölött) 2013. május 14.-én nagymértékű partbecsúszás történt. A becsúszás 100 fm hosszban és nagy mélységben keletkezett, melyre jellemző, hogy a partélben lévő - főleg nyárfák - szinte álló helyzetben maradván csúsztak be a mederbe. Mivel a becsúszott fák veszélyeztették a köteles komp működését és várható volt a hajózóúthoz való bekerülésük, ezért azonnali beavatkozást kezdeményeztünk. A Mártfű ki-

tűző hajó segítségével a becsúszott fákat a komp alatti partszakaszra húzták, amelyeket a partél mentén kikötöttek.

Szeptemberben elkezdődött az Endrőd-Városföld DN600 és DN800 földgázszállító vezetékek és a bányaiüzemi hírközlő kábel betervezésre, rövid bekötő keresztgátakkal. A kivitelezési munkákat a Földgázszállító Zrt. megbízásából a KVV Kőolajvezetéképítő Zrt. végzi. A jelenlegi projekt kizárólag a hullámtérben zajlik, a töltések keresztvezését nem érinti. A fúrási munkálatokat egy holland csapat hajtotta végre egy nagyon modern fúróberendezéssel. Ezt követően behúzták az új csővezetéseket, jelenleg pedig a vezetékek nyomáspróbáit és az előre kötéseket végzik. A felhagyott vezetékek meder alatti részét el kell majd bontani, mivel a kisvízes időszakban benyúlnak a hajózási úrszelvénybe, veszélyeztetve ezzel a hajózóúton való közlekedés biztonságát. A vezetékek szakaszok elbontását, és a bányaiüzemi hírközlő kábel kiváltását várhatóan 2014-ben fogják elvégezni.

A korábbi évekhez hasonlóan szeptember hónapban folytatódta a közös vagyonkezelői-hatósági ellenőrzések a Szolnoki Tiszai Vízi rendészeti Rendőrkapitánysággal, akikkel év közben is folyamatos a kapcsolattartás.

Nagy teljesítményű fúrógép
az Endrőd-Városföldi gázvezetéknek

A vízügyi szemle tervben tett javaslatunk szerint, elvégeztük a Tisza folyó, Szolnok-Csongrád-Bokros szakaszán veszteglő úszóművek hatósági, és vagyonkezelői ellenőrzését. Az ellenőrzések során 11 db illegálisan (területbérleti szerződés és hatósági engedély nélkül) üzemeltetett úszóművet tártunk fel, amelyeket Tiszavárkony, Tiszakécske és Tiszaug térségében találtunk. Az úszóművekre kihelyezett felszólításokra folyamatosan beérkezett kérelmek alapján megkötöttük az új területbérleti szerződéseket.

P. Tóth Tibor

Partbecsúszás a nagykörűi komp felett a jobb partban

KISKÖRÜI MOZAIK

Az őszi beutazások közül elsőként szeptember 19-én a vízpótló művek (Jászszági és Nagykunsági rendszer) felülvizsgálata és bejárása történt meg. A vízszétosztó létesítményeinken halastavi, szántós és ökológiai vízigényeket biztosítottunk. Évről-évre kevesebb a fenntartási keretünk, ami a műtárgyaink és a csatornák folyamatos állagromlását eredményezi. Idei évben is a közfoglalkoztatás keretén belül végeztünk karbantartási feladatokat (kaszálás, cserjeirtás).

Az őszi felülvizsgálatok folytatódtak: október 3-án a 10.06. belvízvédelmi szakasz bejárásával, majd október 8-án a vízrajzos felülvizsgálattal, ahol a kollégák megtekintették Kiskörűn a hidrometeorológiai állomást mérőeszközeit, valamint ellenőrizték a felújított távjelzővel ellátott talajkutakat.

Az őszi beutazások sorát a többi védelmi szakasz megtekintése követte: október 16-án a 10.04-es belvízvédelmi szakasz, október 22-én a 10.04-es árvízvédelmi szakasz és a

szivattyútelepek, október 29-én a 10.07-es árvízvédelmi szakasz.

Az őszi bejárások sorát november 6-án a nagyműtárgyak ellenőrzésével (duzzasztómű, hajózsilip, hullámtéri duzzasztómű, főcsatorna beeresztő műtárgyak, valamint a Tiszaroffi árvízi tározó nagyműtárgyai) zártuk.

Szakaszaink és létesítményeink felkészültsége a rendelkezésre álló keretek függvényében megtörtént, a tapasztalatok kedvezőek voltak. A műveink karbantartását a közfoglalkoztatási program keretében végeztük el.

Október 1-én került sor a Kiskörűi tározó téli vízszintjének egyeztető tárgyalására, ahol részt vettek a Tisza-tó hasznosításában érintett szervezetek.

Október 2-án Kiskörűn tartották a Közép-Tisza Vidéki Vízgazdálkodási Társulatok területi szövetségének kihelyezett ülését. A program során a résztvevők tájékoztatást kaptak a vízlépcső és a Tisza-tó üzemeltetéséről,

valamint megtekintették a Hanyi-Tiszastúli árvízszint csökkentő tározót valamint az „Öreg Sajfoki” szivattyútelepet.

Október 18-án a Szolnok Város Polgármesteri Hivatal kabinet titkárságát látta vendégül a szakaszmérnökségünk. Az alpolgármester vezette kb. 10 fős csoport megismerkedett a Vízlépcső és a Tisza-tó üzemelésével.

A Magyar Hidrológiai Társaság Heves megyei szervezete Egerben, október 30-án megtartott előadás sorozatában, Fejes Lőrinc a „2013. évi rendkívüli Dunai Árvízi védekezés Győrújfalunál” címmel tartott előadást.

Novemberben két alkalommal tartottunk őr értekezletet, ahol tájékoztatást kaptak őrök a téli közfoglalkoztatási programmal kapcsolatos igazgatói utasításokról és a végrehajtásával kapcsolatos aktualitásokról, feladatokról, továbbá az őszi bejárások tapasztalatairól.

Szeptember 14.-én immár 12. alkalommal rendeztük meg a Szakaszmérnökségi napot, ahol az évvértékelés után az ebéd, majd baráti beszélgetés következett. A délután folyamán kemencében sült kenyérlángossal kínáltuk vendégeinket.

Morcsányi Margit

KARCAGI VÍZCSEPPEK

Az Országos Közfoglalkoztatási Program keretén belül átlagosan 420 főt foglalkoztatunk a szakaszmérnökség területén. A közfoglalkoztatottak, a védelmi létesítményeink karbantartási munkáit végezték (kaszálás, gaztalanítás, cserjeirtás, műtárgy karbantartások) folyamatosan. Az idei évben az öntözés üzemelés terén jelentős többletbevételeket sikerült elérni, a többlet vízigények kielégítését zökkenőmentesen sikerült végrehajtani. Az egész éves munkánk egyik meghatározó eleme volt a Szajol - Püspökladány vasútvonal szakasz átépítése kapcsán (Kakat fcs., Villogó fcs., Karcagi II. fcs., Karcagi I. fcs., Hortobágy- Berettyó fcs.) a szakfelügyeleti munkák ellátása. Emellett

a szakaszmérnökséghez tartozó Nagy-kun-sági VGT területén műszaki ellenőri feladatokat is elláttunk.

A 10.10 árvízvédelmi szakaszon geodéziai felmérést végeztünk, melynek mérési eredményeinek feldolgozása folyamatban van.

A területünkön megvalósult Kakat projekt kötelező fenntartásnak keretében az alábbi munkákat végeztük el:

- gaztalanítás rézsűn, depónián, részben a vízfolyási szelvényben: 38,67 km
- cserjeirtás: 38,67 km
- műtárgyburkolat javítás: 11 db
- medergasztalanítás: 3,27 km (Truxoros gaztalanítás)

- rézsűbecsúszások helyreállítása: 400 fm
- vegyszerezés: 15.470 fm.

A fenntartási munkáknak köszönhetően a csatorna vízszállító képessége 100% -os lett, valamint a Telekhalmi szivattyútelep üzem-költsége is jelentősen csökkent.

Az idei év Dunai árvízi védekezésében a Karcagi Szakaszmérnökség részéről 22 fő vett részt, ahol szakmai tapasztalatokkal gyarapodva térhettünk haza.

A védelmi létesítményeinket és eszközeinket felkészítettük az őszi szemlére, melyre szeptember és október hónapokban került sor. A Szakaszmérnökség területéhez tartozó Vízgazdálkodási Társulatok, és az Önkormányzatok őszi szemléin is megjelentünk az elmúlt évekhez hasonlóan.

Az Igazgatóság által kiadott Munkatervben és az Intézkedési tervben a Szakaszmérnökségre meghatározott feladatokat időarányosan teljesítettük.

LABORHÍREK (FEHÉREN - FEKETÉN)

A szerkesztők kérésére egy oldalban - ha lehet sok képpel illusztrálva - kellene most bemutatni, a Laboratórium 2013-as, de legalább a második félév legfontosabb munkáit.

Na, ez a dolog hamvába holt ötlet, ugyanis ha minden fontos munkáról íránk (mivel nincs fontos, meg kevésbé, csak nagyon fontos munka), a Közép-Tisza decemberi száma csak rólunk szólhatna. Azért kitergetve az éves munkatervünket, néhány sorban kiemelek néhányat az „egyenlők” közül:

Hogy Mindenki képet kapjon róla, hogy miképpen alakul a Labor tevékenysége, ismertetném a főbb csapásirányokat:

- mintavételezés
- feldolgozás
- értékelés, jelentéskészítés (A laborok többsége - velünk ellentétben - csupán mért adatot szolgáltat, az értékekből, nem ad szakvéleményt, határértéki, felhasználhatósági javaslatot, prognózist, stb.-t).
- ügyviteli, gazdasági, fenntarthatósági, akkreditációs, jogi-jogszabályi háttér naprakész biztosítása
- oktatás, ismeretterjesztés, előadások.

Mintavételek, feldolgozás

Törekszünk arra, hogy a mintavétel, illetve a feldolgozásra átadás a hét első napjaiban megvalósuljon. Ez teremti meg a lehetőséget arra, hogy az akkreditálási előírásoknak megfelelően a mintafeldolgozás azonnal a beérkezés után elkezdődhessen, és a tartósított mintákból is legkésőbb néhány nap alatt adatot szolgáltatassunk. Természetesen vannak olyan vizsgálatok, amelynek metodikája 4-5 napos inkubációt ír elő, így bizony gyakran nyílik a labor ajtaja a hétvégi pihenőnapokon is.

Ami minden munkanapon megtörténik: a kiskörei laborrészleg, a tározó leadott vizét mintázza, illetve feldolgozza.

A következő nagy falat a Zagyva- Tisza (Pusztataskony, Szolnok, Tiszaug) részletes havi vizsgálata. Márciustól októberig az

Öntöző-Halastó vizsgálatoknak nevezett programcsomagban az Igazgatóság teljes területét lefedően szolgáltatunk adatokat az öntöző-, belvíz-, és kettős hasznosítású csatornák pillanatnyi állapotáról. 2013 minden hónapjában végrehajtásra került a Körös-ér 5 kijelölt pontján részletes vizsgálatra, *biomonitörözés* néven. Tavasszal és ősszel 2-2 heti elfoglaltságot jelent az Igazgatóság területén található mintegy negyven felszín alatti figyelő kút vizének vizsgálata. Ezekben belül mintázuk és vizsgáljuk, a PHARE-programban és a csemői tartalék ivóvízbázis ellenőrzésére kialakított felszín alatti kutatokat.

Havonként, de mindig eltérő komponens-körrel kell vizsgálnunk a Pákozdihús, a Csövíhús és a Fejőshús élelmiszeripari üzemek ivóvizét. Ugyancsak havonta legalább egyszer vizsgáljuk a BUNGE növényipari vállalat ivóvizét, szennyvizét, és tíz ponton a kázan-tápvizét.

Az ATIVIZIG megkeresésére hajtottuk végre a Kurca folyó rehabilitációjához köthető vizsgálat sorozatot. Ennek során a munkálatok elkezdése előtt, közben és a befejezés után, teljes körű helyszíni, vízkémiai, üledékkémiai valamint fitoplankton, makrozoobenton, makrofita és halas vizsgálatokat felölelő biológiai vizsgálatokra kerül sor.

Évek óta ellenőrizzük a jászberényi PALMITOP KFT. ivó-, és szennyvizeinek minőségét. A mintavételre és feldolgozásra háromhavonta kerül sor.

2013 során kellett végrehajtanunk a Szajoli-, a Fegyverneki-, a Cibaki Holt-Tiszák állapot-felmérését, ugyancsak helyszíni-, víz-, üledék-, és biológiai komponenskörre.

Évekig jelentős laborkapacitás lekötöttséget jelentett a Nagykőrösi KÖVA ZRT. szennyvizeinek és vízmű hálózatának vizsgálata. 2013-ban a közműtörvény változása miatt az ezzel kapcsolatos feladatainkat egy tollvonással a BÁCSVÍZ laboratóriuma kapta meg. Helyette havi rendszerességgel vizsgáljuk a kiskörei, a tiszánánai, a sarudi, az újlőrincfalvai és a poroszlói szennyvizet, ivóvizet.

A Laboratórium vezényli az Igazgatóság jelentősebb vízszolgáltató főműveinek, a Kiskörei tározó makrovegetációjának szabályozásával, gyérítésével kapcsolatos tevé-

A pontos méréshez elengedhetetlen a lelkiismeretes munka

kenységet, vizsgálatokat, felméréseket. A tározó téli vízszintbeállításával kapcsolatos halbiológiai vizsgálatok során sor került a Valki-, a Poroszlói-, a Sarudi-, az Abádszalóki-, valamint az átfolyó Tisza szakasz halászati felmérésére. (A jelentősebb mértékű vízszintcsökkentés miatt több alkalommal is). Az előbbieket mellett felmértük a Cibaki-Holt Tisza, a Kurca, a Német-ér halbiológiai állapotát.

Az engedélyezett egy oldalt megvaladva, csak megemlíteni tudom a „kismegrendeléseket”, amelyek tulajdonképpen vállalkozások indításához, üzemeltetéséhez köthető olyan ÁNTSZ, NÉBIH, stb. vizsgálatokat jelentenek, amelyek a Megrendelő vizint minden más vizsgálatnál fontosabbak és előrébbvalók, hiszen napi tevékenységük, megélhetésük múlik azon, hogy azonnal adatot szolgáltatassunk az Őket ellenőrző Hatóságoknak. (Ezekből gyakorlatilag minden hétre jut egy-egy vizsgálat).

A fent ismertett minták feldolgozása után, szinte mindegyiket értékelnünk kell. Érthető, hiszen a Megrendelők zöme mit sem tud kezdeni a mért mg/L, µS/cm, a telítettség % értékekkel, vagy éppen az előkerült hal-, növény-, vagy algák faj-, vagy egyedszámával, latin nevével.

Mindezek mellett a Laboratóriumban jelentős mértékű oktatási-továbbképzési tevékenység is folyik. Az általános-, közép-, és nappali felsőoktatásban résztvevő diákok mellett rendszeresen fogadunk posztgraduális képzésben részesülő hallgatókat is.

Kovács Pál

Itt van a Mikulás

Ahogy a gyermekdal is szól: „Hull a pelyhes fehér hó, jöjj el kedves Télapó, minden gyermek várva vár...”. A fehér hó még nem érkezett meg, de a Mikulás már eljött a gyerekekhez. Nos, honnan is jött a Mikulás? Több féle eredete is van, ahány ország annyi szokás. Néhány gondolat az interneten történt keresgélés után:

A középkorban Miklós püspök tudomására jutott, hogy városában él egy szegény ember, akinek 3 lánya volt. A lányoknak nem tudott hozományt adni, így nem mehettek férjhez sem. Miklós püspök ezért kis zsákos tarisznyában pénzt adott a szegény embernek. Innen ered az adományozás.

meg is verték vele a járőkelőket, ilyenkor az emberek a házaikból sem mentek ki szívesen. A népszokásból kiszorult a karácsonyra való lelki készülődés, s a gonoszúzó jelleg lett hangsúlyosabb. Nem ismert, hogy a Mikulás ünnepén történő ajándékosztó népszokás mikor került pontosan Magyarországra, a 18. század végén megjelent tiltás árulkodik először jelenlétéről. A tiltás oka a gyermekek ijesztgetése volt, mivel nem a ma ismert, jókedvű, pirosposztag Mikulás járt házról házra, hanem egy félelmetes, koromfekete arcú, láncot csörgető rém „Láncos Miklós”, aki egyszerre jutalmazott és büntetett. A falvakban egészen a 20. század utolsó harmadáig élt a láncsörgető alakoskodás, akit végül kiszorított a jóságos Mikulás.

Amíg nem jön a Mikulás, készítsünk díszeket a fenyőfára

A gyermekek december 4-én fogadták a Mikulást a központi irodaházban. A várakozás közben a gyerekeket rajzoltak, karácsonyi díszeket készítettek. Amikor a Mikulás megérkezett és a csomagokat átadta a bátrabbak verset szavaltak, a félénkebbek pedig csak szülői kísérettel mertek a Télapó elé járulni. A rendezvényről sajnos csak néhány képet tudunk az újságban megjelentetni. A további fotókat igyekszünk mindenki számára elérhetővé tenni.

Kéri Brigitta

Kettesben könnyebb a versmondás

A német területeken Mikulás megfelelője a Nikolaus. Angolszász területeken (főleg az Amerikai Egyesült Államokban) Santa Claus néven karácsonyi ajándékhozó alakká vált Mikulás. Skandináviában a sarkkörön túli vidékekhez, hagyományosan Lappföldre kötnek. A finn Mikulást Joulupukkinak hívják.

Magyarországon a hagyományos ünneplés a városokban és a falvakban az álarcos, jelmezes játék („alakoskodás”) volt Miklós-napon, december 6-án. Házról-házra jártak Miklós napján ijesztetni, amikor hosszú láncukat csörgették és

A mai gyermekeknek mesélt legenda szerint a Lappföldön élő Mikulás apó felszerszámozza rénszarvasait, amik sebes vágtaival felreptetik az ajándékokkal roskadásig megrakott szánkóját a felhők közé, hogy minden gyerekekhez időben eljussanak a várva várt ajándékok. Mikulás apó szánhúzó rénszarvasai Rudolf, Fűrge, Sármos, Talpas, Kerge, Csámpás, Torkos, Bátor és Szélvész.

A Mikulás alakját és az édességet összekapcsolja a csokoládé Mikulás, amit Magyarországon 1934-ben kezdtek el gyártani.

Juhász Gyula:

Karácsony felé

Ajtó ma ne legyen bezárva,
Szép Tündérország támad föl
szívemben

Ilyenkor decemberben.
A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű
igézet,

Ilyenkor decemberben.

... Bizalmas szívvel járom
a világot,

S amit az élet vágott,
Behegesztem a sebet a szívemben,
És hiszek újra égi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.

... És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok, szomorún nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak,
s higgyünk rendületlen,
S ne csak így decemberben.

T. KÖZÉP-TISZA

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság dolgozóinak e-lapja.
Felelős kiadó: Lovas Attila igazgató. Felelős szerkesztő: Virágné Kőházi-Kiss Edit. Szerkesztette: Laczi Zoltán.
PR-referens: Nagy Réka. Szerkesztőbizottsági tagok: Kéri Brigitta, Szedlák Gabriella. Tervezőszerkesztő: Pozsa József.
Kiadja: Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság.
A szerkesztőség címe: 5000 Szolnok, III. számú Irodaház, Ságvári körút 4. Telefon: 501-900.
Terjesztő szerv: Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság. 5001 Szolnok, Ságvári körút. 4.
Megjelenik negyedévente.
A lap megtekinthető: http://www.kotivizig.hu/Közép-Tisza_újság_weboldalon